

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredno nedelje in praznike.
Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
ta uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 100 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Ministrska kriza končana.

Delovni program. Novi kabinet.

(Izvirno poročilo.)

Beograd, 16. avgusta. V tem, ko so se v četrtek zvečer pogajanja med demokrati in radikali vsled protičevske odpornosti prekinila, so Jugoslovanski klub, Narodni klub in sedeseti ponovno izjavili, da ne sodelujejo v kabinetu. V sredo zvečer je prišlo med demokrati in socialisti do končnega dogovora. Po tem dogovoru pripade socialistom, ki so se združili z demokrati na izvršitev natančno določenega delovnega programa, tri resorji, in sicer socialna politika, šume in rude, prehrana in obnova. O zasedenju ostalih resorjev je včeraj sklepal Demokratski klub. Iz Pariza sta se vrnila dr. Drasković in Kosta Stojanović. Drasković je imel razgovor s predsednikom Jugoslovanskega kluba dr. Korošcem, ki mu je izjavil, da bo Jugoslovanski klub nasproti novemu kabinetu stal v lojalni opoziciji.

Danes se vrši ob 12. avdijenca. Designirani ministrski predsednik Davidović predloži regentu novo ministrsko listo. Kakor je vaš dopisnik izvedel zasebno, je ministrska lista sestavljena tako - le:

predsedstvo: Davidović (Demokratska
zajednica);
zunanje zadeve: Trumbić (izven strank)
vojna: Hadžić (general, izven strank);
financa: Veljković (Dem. zajednica);
notranje zadeve: Svetozar Pribičević
(Demokratska zajednica);
pravda in konstituta: Timotijević
(Demokratska zajednica);
trgovina in industrija: Kramer (Dem.
zajednica);
promet: Drasković (Demokratska zaj.);
zgradbe: Vuković (Dem. zajednica);
prosveta: Marinković (Dem. zajed.);
verstvo: Alapović (Dem. zajednica);
agrarna reforma in poljedelstvo: Po-
liak (Demokratska zajednica);
pošta in brzojav: Luknić (Dem. zaj.);
prehrana in obnova: Bukšeg (socialni
demokrat);
socialna politika: Korać (socialni de-
mokrat);
šume in rude: Kristan (socialni dem.).

Zdravstveni resor se začasno pri-
druži drugemu ministru in ostane ta
portfelj eventualno odprt kakšni stran-
ki, ki bi se še pozneje pridružil.

Beograd, 16. avgusta. Novo mini-
strstvo se Narodnemu predstavništvu
predstavi v četrtek. Zato je večina po-
slancev za te dni odpovala v domo-
vino.

Beograd, 16. avgusta. Vse pokra-
jinske vlade bodo takoj po konstituiran-
ju nove vlade podale demisijsko v roke
novega ministrskega predsednika.

Ljudski tabor v Sinčivasi.

Prvi veliki ljudski tabor v osvobo-
jeni Koroški za priklopljenje slovenske-
ga Korotana Jugoslaviji je vspel kljub
poznemu naznanilu sijajno. — Točno ob
napovedani uri (22.56) v četrtek odpe-
ljal je poseben vlak iz Ljubljane. Mono-
tono klopotaње koles vspavalo je veči-
no potnikov. Jasna poletna noč napove-
dovala je jasen poletni dan. Do Celja
vse mirno, le tupatam je vstopil posa-
mezen potnik. V Celju je vzdrnil vlak
iz sna glasen pozdrav celjskega Sokola
in drugih udeležnikov. In šlo je dalje
proti Mariboru kamor je došel vlak ob
4. uri. Tu so se priklopili v večjem šte-
vilu mariborski Slovenci z mariborskim
Sokolom. Vlak je odšel iz Maribora ob
4.30, broječ 25 vozov. Na posameznih po-
stajah so pristopali štajerski in koroški
udeležniki. Na postaji Vuhred-Marbek je
visela slovenska zastava. Postaja Pre-
valje je, okrašena v zelenje, pričakala
prijod vlaka z mnogobrojno množico
ljudi, s šolsko mladino in učiteljicami, ki
so izletnike pozdravljali z živjo-klici.
Lep prizor smo doživeli v Pliberku: na
prednji del lokomotive se je postavila
Korošica v narodni noši z dvema Soko-
lom ob strani.

Ob 9. uri dohod v Sinčoves. Vlak, ki
se je bil med potoma nadel v slavnostni
nakit — zelenje, cvetje, trobojnice, —
sprejela je na kolodvoru ogromna mno-
žica ljudi in general Maister. Ob svirni-
nju mariborske vojaške godbe in ob po-
kanju možnarjev razvrstila sta se Sokol
in Orel, razna društva ter vse ogromno
število udeležnikov v sprevod, ki je
krenil na veselični prostor, nahajajoč se
kakih deset minut pred vasio ob robu
zelenega smrekovega gozdiča. Tu je bil
postavljen z zastavami okrašen oltar in
govorniška tribuna. Okoli oltarja so se
razvrstili društveni praporji: Slov. So-
kolska Zveza, Ljubljanski Sokol, Mari-
borski Sokol, Gorenjski Sokolski Župa
Kranj, Sokolska Župa Celje, Krški So-
kol, Orel St. Peter, Ljubljana, Orel Dev.
M. v Polju, Katoliški izobraževalno
duštvo Studenci pri Mariboru, pevsko
duštvo »Slavec« Ljubljana, Delavsko
duštvo »Vzajemnost« iz Črne, Narodna
čitalnica Kranj, Marijino društvo Kaza-
ze pri Pliberku, Marijino društvo St.
Rupert pri Velikovu ter zastava Jezer-
skih Slovencev. Zanimiva je zgodovina
zadnjeimenovane zastave: napravljena
je bila leta 1868, in se je udeležila leta
1870, prvega slovenskega tabora v Bisti-
rici pri Pliberku in potem vseh nadalj-
njih taborov na Koroškem.

Ob 10. uri prispel je avtomobil z
ljubljanskim vladiko, knezoškofom drjem
Jegličem, ki je ob veliki asistenci bral

slovesno tiho poljsko mašo. Pri maši je
menjuje se pel oktet pevcev ljubljanske
Glasbene Matice in svirala mariborska
vojaška godba pod vodstvom svojega
kapelnika Herzoga. Topiči so med ma-
šo kakor tudi sploh cel dan pokali.

Po maši se je pričelo ljudsko zboro-
vanje. Otvoril ga je kot predsednik Na-
rodnega sveta v Velikovu burno po-
zdravljen general Maister. Krasni njegov
govor prinesemo v celoti. General Mai-
ster je pozdravil udeležnike tudi v ime-
nu deželne vlade, od iste izrecno v to
pooblaščen. Med svojim govorom je
bil večkrat prekinjen z viharjem odo-
bravljanjem. Naj omenim že takoj, da je
bil general Maister, danes najpopular-
nejši mož v Sloveniji, tekem dneva
vedno živahno aklamiran, kjerkoli in
kadarkoli se je prikazal. Sledili so mu
nato v referiranju številni drugi pri-
glašeni govorniki, ki so med splošnim odo-
bravljanjem in ob umestnih medključih
udeležencev osvetljevali postopanje
Nemcev, njihova zavijanja in laži, nji-
hovo krivdo na nesreči slovenskega,
osebito koroškega slovenskega naroda,
in pozivljali Korošce in Korošice, naj se
sedaj, ko jim je dana s plebiscitom pri-
lika, za vedno otresijo nemškega jarma.
Dopoldanski govorniki so bili: knezo-
škof dr. Jeglič, kot zastopnik ljubljans-
kega mesta dr. Triller, koroški nardi-
ni mučenik poslanec Grafenauer, ki je
kot Korošec zlasti znal govoriti ljudem
iz srca, nadalje kot predsednica pevske-
ga koroškega ženskega društva gđna.
dr. Piskernikova Korošec dr. Ravnik,
Goričan Pavlica. Kapetan Dolar je po-
dal nato sledečo

resolucijo.

Mirovna konferenca v Parizu je pri
določanju naših mej nas koroške Slo-
vence nepričakovano udarila s težkim
udarcom. Zato je Narodni svet za Koro-
ško kot prvo izvoljeni in priznani re-
prezentant vseh koroških Slovencev
sklical na dan 15. avgusta 1919 v Sinčo-
vas na Koroškem velik tabor, kjer dvi-
gamo koroški Slovenci, zbrani v tisoč-
glavi množici, v pričo zastopnikov in
vseh delov osvobodene Slovenije svoj
glas k sledeči resoluciji:

1.) Najostreje protestiramo, da je
mirovna konferenca vsled nepoznanja
naših razmer ali pa pod pritiskom naših
sovrznikov v zvezi za podlago svojim
odločitvam avstrijsko uradno ljudsko
štetje, ki je bilo povsod v škodo Slova-
nom potrjeno, nikjer pa tako krivič-
no kakor ravno na Koroškem. Odločno
ugovarjamo, da se nam velik del slo-
venskega ozemlja, tako zilijska in ka-
nalijska gošina kratkoma iztrga in da
se nam hoče tudi ostali del, ki je vzlj-
stoletnemu, sistematičnemu ponemče-
vanju še vedno ohranil pristno sloven-

ski značaj, prisoditi šele potom plebis-
cita, ki je za nas ravno tako krivičen,
kakor bi bil krivičen za Alzacijo in Lo-
reno, ali pa, če se je že za sporno ozem-
lje plebiscit uveljavil, kakor bi bil pra-
vičen za našo Goriško, Trst, Istro in
Dalmacijo.

2.) Slovesno izjavljamo, da smo se
vedno zavedali kot bistveno enak del
ostalih Slovencev, s katerimi hočemo
združeni deliti vsako usodo.

3.) Svečano proglašamo svojo ne-
vpogljivo voljo, da ne maramo priti ne
pod Nemško Avstrijo, ne pod Italijo, ne
pod Nemčijo, temveč edino pod našo,
od nas in vseh naših bratov izvoljeno
Jugoslavijo, kjer bo združen ves naš
trojni narod.

Okoli pol 1. ure zaključil je dopol-
danske zborovanje general Maister, po-
zivljajoč udeležence, ki jih je bilo nad
8000, naj se tudi popoldne ob 16. uri
enako častno udeležijo nadaljevanja ta-
bora.

Zborovalci so se nato razkropili po
gozdiču, kjer so bili postavljeni v hladni
senci smrek različni paviljoni, v katerih
se je nudilo okrepčilo lačnemu železcu:
pivo, vino, mrzel prigrizek, guljaš, ob
žarečem ognju sta vrtila Bosanca ko-
štruna, trajlika, kavarna itd. Razvila se
je nepriseljena zabava. Razna pevska
društva so popevala narodne in umetne
pesmi, pridružile so se jim Korošice in
Korošci in z njimi uspešno konkurirali.
Naj omenim tudi pevski zbor tržaškega
pešpolka. Primorci so lahko ponosni na
svoje fante. Vmes je svirala godba, tako
da je hitro prišla 16. ura.

General Maister je nekaj čez napo-
vedano uro zopet otvoril zborovanje. In
čudno smo se čudili: iz vseh strani goz-
diča je privrelo ljudstvo kakor iz mrav-
lišča. Bilo ga je veliko več kakor do-
polodne. In kakor je dopoldne z občo-
vanja vrednim zanimanjem sledilo go-
vornikom, je istotako storilo tudi popo-
ldne, kljub pripekačemu poletnemu
solncu.

Popoldne so govorili: urednik Zebot
iz Maribora v imenu jugoslovanske
kmečke zveze, zastopnika mariborske-
ga ženskega društva gđna. Stupca, Ko-
rošec dr. Kotnik, nadalje Andrej Oset iz
Guštana, Istran kapetan Sancin, kot od-
poslanec glavnega poverjenstva za
agrarno reformo gozdarski komisar inž.
Ante Ružič, v imenu slovenskega Sokol-
stva Verovšek, v imenu slovenskega
katoliškega narodnega dijaštva Krek,
Hrvat iz Sarajeva Dragotin Čelik, v
imenu mežiške doline in vimeni delav-
stva Idričan Jurman in še mnogi drugi.
O pol 7. uri je general Maister zaključil
tabor. Pozdravne brzojavke so došle:
od ženske Ciril - Metodove podružnice
v Krškem, od žen iz Mozirja od drja.
Serajnika, dr. Oblaka, dr. Rudolfa, trga

Mozirje, ljubljanskega »Zvona«, savini-
skega Sokola, Vladimirja Predoviča in
dr. Brejca.

General Maister koroškim rojakom.

V imenu Narodnega sveta za Ko-
roško in v imenu vseh Slovencev. ki
ljubijo svojo domovino, otvariam ta
veličastni tabor.

Pozdravljeni vsi, ki ste s Kranjske,
Štajerske, Primorske in iz Prekmurja
prihili na ta prelepi kos slovenske do-
movine, pozdravljeni ponosni in častiti
banderi, gorak pozdrav in topla zahva-
la prevzvišenemu knezu in škofu ljub-
ljanskemu ter vsem odposlancem, po-
seбно pa sprimi Bog vas, moji dragi
ljubljeni Korošci in Korošice!

Pravzaprav bi se bili morali zbra-
ti na Gosposvetskem polju, kajti k Gospe
Sveti vodi naša narodna božja pot. A
ta - le naša današnja pot ni božja pot,
temveč to je narodov križev pot.
Morali smo se tu zbrati, da s trdno vo-
ljo za danes in za vedno treščimo s
trudnih in ožuljenih ramen težak križ,
ki so nam ga nalagali naši narodni so-
vravniki.

Mi Slovenci smo vedno trpeli pod
tujimi verigami, a med vsemi nami naj-
bolj vi, Korošci. In še zdaj, ko so po-
vsem odgromeli že vojskiški topovi in je
v vseh obmejnih državah in tudi že v
delih naše Slovenije zavladal mir, ste
zopet vi, Korošci, oni, ki so pretrpeli
v zadnjem času več gorja, kakor vsa
štiri in pol leta velike vojne.

In vrhu vsega tega zahtevajo in
terjajo Nemci, da vas v Parizu zastop-
niki Antante vprežejo za večno v nem-
ški jarem. In terjajo, da bi še naprej
morali vi, slovenski Korošci, samo de-
lati, a Nemci sami da bi še dalje, kakor
dosedaj, le uživali vse sadove vaših
krvavih žuljev.

Odrekaajo vam pravico, da bi ostali
Slovenci in trdijo, da niso imeli nikdar
v svojih prilih narodne zavestnosti.
Toda če pogledam v zgodovino, vidim
pred seboj tabore iz leta 1848, in 1866,
katere tabore so ravno tiste gore gle-
dale, kakor naš današnji tabor in na
katerih taborih so vaši očinci in dedja
glasno zahtevali zedinjenje z vsemi
Slovenci. In če vidim danes pred seboj
ta tisočlavi tabor, tedaj je to najbolj
dokaz, da se danes pretaka v vas ista
čvrsta slovenska kri, kakor se je pre-
takala v vseh naših rodovih, ki so živeli
tudi na Koroškem. In verujte mi, da ni
grabežljivi Nemec za vas. Gre mu za
vašo lepo zemljo in sama zavist ga žene
v boj, da bi to krasno, bogato zemljo
osvojil, ker vidi vaše lepe šumeče in
pojoče gozdove in vidi vašo zlato, bla-
goslovljena rodovitna polja in čuti, da
spe v tej - le vaši lepi zemlji bogate
rude in, kar je največ, Nemci vedo do-
bro, da ima danes združena Slovenija
zvezo z velikim morjem, ki je danes
za vsak narod največje bogastvo. In od

city, mimo Tuilerijskega vrta. Potem se
odpre širen trg. Za dva »Vaclavak«.
Sredi njega obelisk. To je Place de la
Concorde, kjer so svoječasto odsekali
glavo kralju. Ob njem je veliki hotel
Crillon, sedež ameriške delegacije. Trg
je eliptičen. V enem žarišču stoji fonta-
na in okrog nje venec nemških topov,
in havbic. Avto se ostro obrne v nepri-
čakovano smer. Od leve pozdravlja
temna stavba v rimskem slogu in za njo
ogromna zlata kupola. Poslanska zbor-
nica in Invalidi. Od daleč bijejo stolpi.
Potem navkreber po široki ulici, na
obeh straneh aleja kostanjev, — ali so
to javori? Ne vem več! Vsejedno — se
pred njimi so pred široki in 1900 met-
rov dolgi Avenue des Champs-Élysées
postavili gozd belih drogov, z orilami
a od drugega do druge vrvi z zastavami
vseh zavezništov. Z veseljem in ponos-
som pozdravljam trobojnico rudočo-
belo-modro, ki se kaže izredno pogosto-
krat in gotovo trikrat številneje od la-
škega zelenja. Poleg domače franco-
ske in naše srbske trobojnice je najpo-
gostejša črna - zlato-rudeča belgijska.
Bože moj, koliko je tu avtomobilov!
Deset, dvajset, trideset, sto! Cesta v
vseh svojih širini asfaltirana. Zrak mi, to-
ple, diši pa po bencinu. Prah je droben,
da ga izpočetka ne čutiš, a neprestano

LISTEK.

Po svetu.

(Dalje.)

Okrog 8. ure zjutraj vstajamo s svo-
jih posteljah v vagonu. Splezam z zgor-
nje postelje. Sopotnik pod mano, ameri-
ški poročnik - kurir, ki nosi iz Bukare-
šte pošto v Pariz, še vedno spi. Dvig-
nem zastor pri oknu. Zunaj leži lahka
megla čez nizko zeleno grmičevje. Vlak
hiti ob istotako zelenobarvni reki, polni
nekakšnega protja. Onstran vode tri si-
kovite skupine drevev. Viadukt, ropot,
potem ostra krivulja okrog brega, mi-
nio malega mesteca, mimo postaje z
napisom »Neuville«; na postaji precej
francoskega vojaštva; za mestom ne-
kak vil, tvornica poljedelskih strojev,
potem grčevje. Od nekod se pridruži
vlaklu bela cesta. Po njej se počasno po-
mika pokrit voz z velikanskimi kolesi.
Spominjam se, da sem kot otrok v ne-
kih pripovedkah videl takšne pokrite
vozove z velikimi kolesi. Da bo slika še
popolnejša, privozji po cesti svetlozolto
pobarvan voz, kakor vagončki potujo-
čih glumačev.

Se mnogo bolj ko v severni Italiji,
zapaziš v Franciji veliko tehnično kul-
turo. Polja so ponekod obdana s ploto-
vi iz žice; cesta je široka, enakomerno
tlakana in najbrže zravnana s parnim
valjarjem; ob njej v enakih presledkih
kantoni in na obeh straneh široka, iz-
čiščena jarka. Ko brzo pasiraj majhna
mesta, — tudi drugo ima ime Neuville,
toda še z drugo dodano imensko sestav-
nino, ki se je ne spominjam, — opaziš
široke ulice, v ozadiju mesteca, velikega
kakor n. pr. Radeče, pet ali šest tvor-
niških dimnikov, in vse hiše, kojih pro-
čelje vidiš, so kakor vile, z balkoni, z
lepimi žičnimi ali kovanimi ograjami, s
stopnišči, ali terasami, ali balkonkom;
pred vsako je vrtič, pri vsaki je nekaj
dreves. Gledalec ima vtis, da se vozi
skozi premožno pokrajino, koje prebiv-
valci poznajo komf. V jedlinem vozu,
kjer zajtrkujemo, razlaga gospod v ci-
vilu laškemu stotniku, da so to — de-
lavске hiše. Srečni, ti delavci, — ali pa
gospod pretirava? Težko, ker sem po-
zneje v Parizu videl delavce obedovati
jedl, kakor jih je pri nas pred vojno
imel vsak dan še le 7. činovni razred,
ali odvetnik, ali starejši trgovec.

Reka, poleg katere vozimo, je Sena.
Vedno pogostejše si slede postaje, mimo
kojih ropotamo, slede si tvornice, via-

dukti preko naših glav, potem starinski
grad, pristava, — most. Preko Seno
smo, in četrte ure pozneje zopet dvakrat
zapored. Reka se vijuga čudovito na
gosto; proga pa stremi naravnost proti
srcu Francije, Parizu. Vlak se ustavi
samo enkrat, da dobi lokomotiva vode.
Na postaji hitro kupimo današnji »Ma-
tin« in »Journal« in včerašnji »Débats«,
pa brž naprej. Deseta ura je. Ob progi
neznansko dolg zid, potem pa spoj dru-
ge proge, tretje, četrte. Mimo barak klo-
pota vlak, še enkrat preko Seno, — to
pot vidimo na vodi parnike in šlepeve,
— pa v obširno, rekeli bi grmovje prog,
hišic, semaforov in raznih drugih želez-
ničarskih signalnih naprav, kakor jih
drugje ne vidiš. Ob progi nekaj hiš, za
njimi nekakšno grčevje. Vlak vozi po-
časneje. Sprevodnik priđe in pravi:
Voilà Paris. Kaj, kje? Naenkrat pre-
sekamo ono grčevje, — saj so to trdnjav-
ski zidovi, ki skrivajo mesto, in naen-
krat je na obeh straneh našega vlaka še
mnogo drugih vlakov, prog je kakih
dvajset druga ob drugi, za njimi dolgi
magacini in potem streha pri strehi in
nad njimi svetel, lahen oblak prahu in
dima.

Paris. Gare du Lyon. Lyonski kolo-
dvor. Velike dimenzije, mnogo prostora,
mnogo napisov, mnogo straž. Očeče ni

Tudi postreščkov ne. Svoja 2 kovčega
nesiš sam od izhoda, oddaš zvezek voz-
nih listkov in se zaman oziraš za priča-
kovanimi stražniki, ki bi se zanimali za
tvojo legitimacijo. Zato jo spraviš v žep
in odideš skozi vrata na trg, velik, pro-
stran, ki te za spominja na prostor pred
južnim kolodvorom na Dunaju, ali pred
prej Františkovim, sedaj Wilsonovim
»nadrazi« v Prazi. Od daleč te po-
zdravlja visok steber. Po slikah se ga
spomniš, — to je spomenik rušilcem
Bastilje. Toda — to si ogledaš, ko boš
umil in preoblečen in ko bo opravljen
tvoj posel. Zvest dobljeni instrukciji,
zberem redimente svoje ljubljanske
francoščine in pokličem: Taxi! Res,
kmalu je tu, me vpraša nekaj, česar ne
razumem, pač pa mu samozavestno od-
govorim: »A l'Étoile! Rue Pressbourg.
Beau Site«. Mož zopet nekaj odgovori.
Ber tudi pokima, ga razumem, skočim v
voz in »zaslužim« svoj prvi frank. Pri-
hodnje mi s precejšnjo hitričo adira tak-
someter. Do Beau Site so že štirje in
eden za napitjino. Voz hiti po ulicah, ki
so izprva dolgočasne. Potem si pa sle-
de kar po vrsti stavbe, ki jih ne po-
znam, ki so pa veličastne. Pozneje iz-
vem, da sem se vozil mimo Luvra, po-
ljijske prefektуре s starimi stolpi, mi-
mo slavne Notre dame, ob Seni mimo

nas, ki smo združeni, torej od človeškega morja in od onega bogatega morja, ki vas radi odtrga in odrinili, ker le na ta način bi vi ostali osamljeni in še v nadaljnji revščini, kar bi jim torej vaše zaslužnje in popolno podjarmljenje pospešilo.

Vi, Korošci, in ve, Korošice, ste danes zidari naših in svojih mej na Koroškem. O vas bo v tem oziru zgradovina pisala in vi boste odgovarjali svojim otrokom, ki jih ljubite. Zato vam pravim: Naša slovenska meja na Koroškem ne sme biti te naše prastare čestite gore, temveč naša meja mora toči tam, odkoder se pretaka naša slovenska kri, do koder bijejo naša slovenska srca in do koder se moli slovenski očenaš.

Zato ugovarjamo najostreje, da bi odločeval nemški in drugi tuji papirnat milijoni in da bi odločevalo ljudsko glasovanje, kam naj pripada ta - le naš glasovinski slovenski del Koroške, ki je pred Bogom in pred vsakim pravičnim človeškim sodnikom itak naša last.

Da pa pokažemo vsemu svetu to našo trdno voljo, rotim vas, koroške žene in dekleta in vas, koroški možje in fantje, da bodite naši narodni apostoli, da hodite od hiše do hiše, od vrat do vrat, in da oznanjate naš svet slovenski evangelij, ki pravi: »Mi, vsi Slovenci, ki živimo pod božjim solncem, moramo in hočemo ostati zedinjeni ne samo za čas nekaj rodov, temveč na vekov veke.

Mi ne delamo ne za nas, ne za danes, temveč mi delamo za tiste rodove, ki pridejo za nami. In tem bodočim rodovom hočemo in moramo postaviti take domovinske mejnike, da nas ne bodo naši potomci prekinjali, temveč da bodo nas in naše delo blagoslavljali.

Zato pa na delo, Korošci in Korošice, za zedinjenje vse naše lepe ljubljene domovine, katero naj naš veliki Bog blagoslovi in poživi! Bog živi našo zedinjeno čvrsto Slovenijo!

Kot pooblaščenec deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je gospod general pozdravil tabor sledeče:

Slovenska vlada v Ljubljani je poverila mene, da vas na tem taboru najpristojneje v njenem imenu pozdravim. In ta naša slovenska vlada vam iz mojih ust zagotavlja, da se bode brigala za vas sedaj in potem, ko bodo naše drž. meje že zarisane, tako da boste lahko pozabili vse trnjenje in vse težnje, ki ste jih morali preživeti pod tujim narodom.

Eksportni promet med Svico in Jugoslavijo.

»Neue Zürcher Ztg.« prinaša pod gorenjim naslovom naslednji članek:

»Z jugoslovanske strani se nam piše k gorenjemu predmetu: Izhajajoč od pravičnega naziranja, da more pridobiti eksport švicarskih izdelkov v novonastali Jugoslaviji z 12 milijoni prebivalstva ugodne oddajne pogoje, se švicarski gospodarski krogi mnogolično trudijo, da bi uvedli blagovni izvoz v to pokrajino, ki so zmoglo nenavadno bogatega razvoja. Jugoslavija, ki veže s sedežem vlade v Beogradu jugoslovanska plemena Srbov, Hrvatov in Slovencev v novo državno skupnost, je tačasno izrazila agrarna država. Nova država bo mogla trajno izvažati, kakor hitro se po mirovnem sklepu uredi železniški in pomorski promet, poleg lesu vseh vrst in živine, znatne preostanke žita, sočivja, krompirja, repe, zelja, sadja, vina, perutnine, jajc. Industrija je v teh gospodarsko deviških deželah, ki imajo zlasti v severnem delu dragocene vodne moči, vse premalo razvita. Zelo razvita je trgovina, ki je po svoji sposobnosti in solidnosti dobro znana. Imamo močne trgovske centre, tako n. pr. Zagreb, Ljubljana, Beograd, Sarajevo, Split, Osijek, kjer se stekajo niti njihovih atrakcijskega ozemlja in kjer imajo svoje sedeže banke, zadružne centrale in hranilnice. V Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, Osijeku, Splitu, Sarajevu, Zadru, Dubrovniku se nahajajo trgov. in obrtne zbornice, ki jim je poverjeno oficijelno zastopstvo in varstvo industrijske gibleš v njem. Avtomobilske hupe trobijo. Taksi vozi počasi, ameriški avti pa švigajo kakor poblašeni in navidez brezobzirno. Vse skupaj pa nadzoruje stražnik, ki dvigne svojo palico, in promet obstoji, da morejo peči preko.

Pred menoj veličastni Arc de Triomphe. Kolikokrat sem ga še kot gimnazijec občudoval na sliki v svojem Gindelyju. Sedaj se mu vozim nasproti in gledam gledam...

Bean Site je majhen hotel, dvonadstropen, brez pompa in morda brez okusa. Lahko bi bil zasebna hiša. Hotelški izgleda na zgradbi samo velik steklen pristršek nad vhodom. Po hodnikih je mirno. Neter in ven hodi, kdor hoče. Straž ni. Zato najdeš kmalu svoje znanke, ki sede v sobah na levo in desno, in če jih ne najdeš sam, te rad spravi na pravo pot uljudni gospod Pečjak, osmi delegat in gotovo najkoristnejši, če ne za nas, pa vsaj za ostalih sedem in še mnoge eksperte. Prvo njegovo opozorilo tudi velja aktualnemu vprašanju: Ali ostanete tako dolgo, da vidite pravo zmag?

(Dolje pride)

skih, obrtnih in trgovskih interesov. V Zagrebu se je otvorila pred kratkim borza. Za industrijalno državo, ki mora kakor Svica skrbeti osebno v sedanjem času za izvor svojih izdelkov, je Jugoslavija za živahen izmenjavevni promet kot ustvarjena. Obe državi se morata na redko tako ugoden način gospodarsko dopolnjevati. Svica kot demokratska država, kateri je vsako narodno zatiranje neznano in tudi vsak gospodarski imperijalizem, velja s svojimi političnimi, socialnimi, gospodarskimi in učnimi napravami jugoslovanski inteligenci kot vzorna skupnost. Svica je nalezljiva v teh deželah prijazen sprejem in odkritosrčne simpatije. Svica, osebno industrijalci in trgovci, naj se tozadevno ne dajo zavesti od nikake Jugoslovonom neprijazne strani. Mlada država ima tačas mnogo sovražnikov; osebno Nemška Avstrija in Italija ji nista blagonaklonjeni. Ako se segaj v Jugoslavijo Italijanov ne ljubi, ker hočejo le ti samo Slovence nasilno odvzeti 30 odstotkov skupnega prebivalstva in 40 odstotkov njihovega teritorija, je to objektivno mislečemu človeku pač lahko umljivo.

Na hvalevreden način se zavzema, jo baš sedaj švicarski eksportni krogi v svrhu povzdige gospodarskega prometa z Jugoslavijo za čimprejše ustvarjenje švicarskega diplomatskega zastopstva v Jugoslaviji s sedežem v Beogradu. Opravičeno pričakujejo od tako vstvarjenega poslanstva v prvi vrsti skrbno zastopstvo trgovskih interesov. Sočasno se razvija od stvarne jugoslovanske strani pridno publicistiško delovanje, ki govori v prilog potrebi kolikor mogoče tesnega gospodarskega zblizanja med Svico in Jugoslavijo. Mesea maja in junija je priobčil vodilni slovenski dnevnik v Ljubljani, »Slovenski Narod«, celo vrsto uvodnikov, v katerih se zavzema tajnik trgovske zbornice dr. Windscher, navajajoč najvažnejše narodno- in gospodarskopolitične razloge, za ustanovitev oficijalnega jugoslovanskega komercialnega zastopstva v Švici. Serija člankov ima naslednje naslove: »Svica in nove naloge naše trgovine«, »Gospodarski odnosi Švice in naša gospodarska emancipacija«, »Jugoslovansko oficijalno komercialno zastopstvo v Švici«, »Potreba jugoslovanske reprezentance v Švici«, »O potrebi tesnega gospodarskega zblizanja med Svico in Jugoslavijo«. V teh člankih podaja pisatelj najprej kratko sliko švicarskih gospodarskih odnosov in njihovih resurs, navaja gospodarski položaj svoje domovine pod starim režimom in podkrepljuje zahtevo, da naj se vsled novonastalih razmer odnese dosedanje gospodarske odvisnosti. Politični samostojnosti mora slediti tudi gospodarska osamosvojitev. Jugoslavija naj ne postane nekak ugodna kolonija Italije, ki bi se z izključitvijo vsake druge konkurence eksploatirala, niti naj si nova država ne da dopasti nepotrebne posredne kupčije in od drugod ugodneje udeležujočega se importa severnih mejašev. Proti gospodarskemu imperijalizmu in proti enostranskemu gospodarskemu pronicanju države je treba braniti se ravnotako pravočasno, kakor proti političnemu imperijalizmu. Prizadevanje po gospodarski emancipaciji naj ne neti nestrpnosti in sovraštva do drugih narodov, pač pa naj obvaruje deželo starega in novega jerobstva. S trgovanjem po starih metodah naj se preneha. Treba je, ogledati se po novih trgovskih prijateljih, po novih zvezah posebno v onih deželah, ki napram državi niso sovražnega mišljenja. Ni treba se zaklepati pred Dunajem ali Milanom, toda treba, da se mora na Dunaju ali v Milanu ali pa le z njih posredovanjem atout pri kupovanju ali prodajanju. Med zapadnimi državami prihaja po vojni Svica najbolj v poštev. Vsled tega naj se tudi uvede s Švico, ki razpolaga danes z bogatimi zalogami in ki je tudi finančno zmogla, čim intenzivnejši izmenjavevni promet. Jugoslovanska učenca se mladina, osebno trgovski in obrtniški naraščaji, naj študira v bodočnosti v večjem številu v Švici. Tam se mladina z ozirom na izborne učne zavode ne le temeljito izobrazi, marveč bo moglo skleniti tudi dragoceno prijateljstva s švicarskim naraščajem. Vrnivši se domov se bo mogel ta naraščaj najbolje udeleževati pri poglavitvi gospodarskih odnosov s Švico.

Inž. A. J. Ružič, Ljubljana:

Kako da se izvede agrarna reforma u našim šumama.

I.

Pitanje izvedbe agrarne reforme u našim šumama osebno u Sloveniji od takve je zamašite važnosti, da je teško shvatiti, kako se o tome malo u javnosti raspravlja. Nije to nikako čudno, kao da nema u široj javnosti dovoljno interesa za to pitanje, već jedino time, što je javnost zaokupljena drugim, ne manje važnim pitanjima: osiguranja teritorija, pitanja valute, opskrbe, čišćenja, socijalnih reformi i dr. No ne

smije se nikako pustiti s vida, da je u agrarnim reformama sve i sva sama temeljna osnova, a izvedba je mehanična, sporedne važnosti, pogotovo što se šuma tiče. Temeljna osnova mora se stvoriti odmah, a o valianosti njejoj ovisi ništa manje ni više nego — stabilnost države. Teško je zamisliti, kako bi se tako zamašito pitanje moglo pravedno i stabilno svladati bez žive suradnje i pomoći svih zainteresiranih naroda, posjeda i države.

Do sada su se čuli zapravo samo glasovi posjeda. Činovništvo je tako preopterećeno poslom, da potrebuje nužno pomoći javnosti. Slobodnih stručnjaka kao da i nemamo. O glavnim interesima, širokoj javnosti, malo se što čuje, i zato treba da se maknemo. Nije vrijeme, da javnost vrši samo ulogu sudije, mi smo danas država, svi moramo da i stvaramo. Da tu toli potrebitu javnu raspravu potaknem na što plodniju suradnju, svrha je ovim člancima.

II.

Prije svega trebalo bi temeljito pročitati neke pojmove, da ne bi promašili glavnu svrhu te najzamašitije agrarne reforme, što je srednji svijet poznaje; koja nije nipošto svršetak, već zapravo početak u socijalnoj reformi, temelj, a taj valja da je najbolji.

Pojam i svrha ove agrarne reforme vema se različito tumače, već prema interesima. Mi hoćemo i moramo da budemo najmodernije sredjena država na apsolutnom demokratskom stanovištu, gdje se narod putem svojih pouzdanika — predstavnika sam vlada i svoju sreću kroji. Država smo mi, svaki pojedinac i svi zajedno. Sanikcionirana volja većine jest pravo.

Socijalna pravednost jest lozinka vremena i volja čitavog našeg naroda. Jedan od prvih i najzamašitijih izražaja te elementarne potrebe jest ideja pravedne razdiobe najvažnijeg produktivnog kapitala, tla. Ta ideja odgovara potpunoma takodjer i ciljevima moderne države, općeg blagostanja i napretka, pogotovo u našoj mladoj državi, gdje su u pojedinim zemljama bile jednake prilike izraziti i namjerice po teško odušene, da su zadržavale i onemogućile opći napredak i blagostanje.

Svrha agrarne reforme prama tome ne može biti jedino pribavljenje kapitala — pogotovo ne papirnata — za državu, niti samo pridignuće kredita u inozemstvu, a pogotovo na tek monopoliziranje šumskih proizvoda. Kako se sa više strana sa prepoznanim svrhom tumače, već jedino ta, da što je više moguće (s obzirom na materiju) udovolji onom temeljnom načelu socijalne pravednosti i da radikalno odstrani sve one bezbrojne mreže, u koje je mali posjednik često bio tako sapet, da nije mogao odahnuti, te je, mjesto da napreduje, sve više propadao materijalno i moralno.

S obzirom na materiju šume, koja je od prirode naikonzervativniji promet gospodarstva, treba posebne opreznosti. Popravak pogrešaka u šumskom gospodarstvu, ako je iole moguć (Kras, umietne pustinje Palestine, Kampanije, Mezopotamije i dr.) traži često stoljeća teškog i skupog rada. Tu se porajda jedan drugi pojam, koji treba pročišćenja, to je pojam socijalizacije.

Protivnici agrarne reforme rado daju pojmu socijalizacije značenje posve primitivno: razdioba u atome. To bi naravno značilo uništenje šume i konsekvantno kulture, ili bar svakog racionalnog gospodarstva. A šuma se ne da povećati, pogriješka teško ili nikako popraviti, i zato se ne smije izgovarati pogibelji uništenja!

No socijalizacija ima i jedan, ako hoćemo i najmoderniji, sadržaj, a to je podržavljenje u modernoj državi, gdje svaki pojedinac participira — ne na tlu, već na prihodu tla.

Prvi princip gospodarstva je uopće, sa danim kapitalom uz što manje troška izraditi što veću sumu čistih prihoda, a uz to taj uloženi kapital — prelazim na šume — uzdržati, popraviti, povećati produktivnu sposobnost njegovu. U poljodjelstvu je dokazano, da više gospodarstva intenzivnije radi nego jedan sam, u šumarstvu je baš obratno. Taj će nas neoporiivi princip voditi kod daljih razmatranja.

III.

Prelazim na prvo važno i temeljno pitanje, to je pitanje o štete za razvlašćene veleposjednike. Najidealnije za ove posljednje bi bilo, likvidiranje po današnjoj vrijednosti. To znači, da bi država samo za šumske veleposjede Slovenije imala da plati dosadanjim posjednicima oko dvije i pol milijarde — po mogućnosti zlatnih — kruna! Da, nekoli imaju dapače obraza javno ustvrditi, da je svaki drugi način riješenja tog pitanja zločinačka krađa! Očito zaboravljaju, da imaju pred sobom volju suverenog naroda i suverene države, u kojoj imaju i oni pravo glasa, ali ne po imenu ni po džepu, već po socijalnoj pravednosti. Njima za volju država ne će valjda počiniti harakiri!

S druge strane ne smiju se opet svi »veleposjednici« svrstati u istu kategoriju. Tu već priprava naredba posve umjerno razlikuje parazite od saprofitu na narodnome blagu. Svakako i socijalna pravednost i jednakost zahtijeva, da se ovim posljednjima, koji su radom i štednjom — često čitavih pokoljenja! — pridigli svoje blagostanje.

* Tu valja strogo razlikovati praktičnu svrhu od sredstava savremene socijalne revolucije.

nje bez subjektivne moralne odgovornosti, na tuđem rasulu, lijenosti i nesposobnosti, — dade pravedna i primjerena odšteta za javnomu dobru odstupljena prihodna vrela.

Ko ima i kako će dati odštetu, pitanja su sporedne važnosti, glavno je pitanje, kolika da bude odšteta, da bude »primjerena i pravedna«. O tom pitanju malo se što u javnosti čuje, ipak se dadu razabrati različiti predlozi, kao što je jedan onaj, po »sadašnjoj procjeni«. Već smo, i ne upuštajući se поближе u predmet, označili takov način za absurdum. Drugi jedan predlog, kojega suština svakako zavrijeduje pažnje, jest onaj, da se ta odšteta ima izračunati regresivno prema veličini posjeda, uzevši za ishodište sadašnju vrijednost po sadašnjima cijenama i — kako se čini ne obazirajući se, ili se bar dovoljno ne obazirajući, na valutno stanje. Treći jedan predlog, ili varijanta ovog drugog, jest, uzeti za ishodište vrijednost šume, izračunatu po prečnim cijenama zadnjih pet godina prije rata. Dalji jedan predlog varira i ovaj zadnji u toliko, da donekle vodi računa valutnom stanju i predviđa rentu po časnom tečaju. Ovaj zadnji predlog bi nesumnjivo odgovarao u trgovini najbolje načelu pravednosti, ali — agrarna reforma je sve nešto drugo, da posve oprečna svakoj trgovini. No fakat je taj, da nam obična dosadanjia zakonita sredstva dalje ne pomažu, i zato će za svaki korak dalje trebati suverene volje naroda putem zakonskog utanačenja u parlamentu.

Svi ovi predlozi, kao što i slijedeći i posljednji, stoje na onom ispravnom i već provedenom stanovištu, da država preuzme veleposjede u svoje ruke. Taj novi predlog ide za tim, da država doista preuzme posjed u svoje ruke, ali da upravo u gospodarenje na istom ostavi dosadašnjim posjednicima, a zatraži od njih stanovitu godišnju rentu, bolje stanovitu procenat. U praksi bi to značilo ostati pri starom, pa nije mi čudo, jer taj predlog dolazi sa strane — interesiranog veleposjeda. Tim, inače zamamljivim i zato te pogibeljnim predlogom postignut je ekstrem u shvaćanju svrhe agrarne reforme; moguće, da bi on zadovoljio osim veleposjeda — i državnog pretpotopnog fiskusa, ali — svrši agrarne reforme protuslovi on posvema. I, jer je svijesno iznešen, baca joj najveću uvrijetu u lice: evo ti kaplju otrova, da što prije izdahneš! Naglasili smo već, da je ideja pravedne razdiobe zemljišnog posjeda elementarne snage, te se ona možda dade zadržavati, ali zadržati nikako, pa će možda već na temelju ove konstatacije dotičnik u duši povući svoj predlog, kod pomisli, da je ipak bolji vrebac u džepu nego golub na krovu.

Kod te pomisli dolazi nam i nehotice potreba radikalnog rješenja tog pitanja pred oč. Postavimo li državu na čvrst temelj, njezna će garancija neizmerno više važiti nego li kakav lakavi provizorij, na što ta gospoda očito ne pomišljaju. I zato je i sa njihovog stanovišta puno prihvatljivije, da zadovoljan narod svoje obvezanosti može održati, nego da se ga sili na stabilno revolucionarno raspoloženje. Pod istom perspektivom valja što prije zahvatiti i druge kapitale putem poreza na ratne dobitke i odaje imetka.

IV.

Smjernica pravednog rješenja bila bi po našem mišljenju slijedeća:

Sve šume, koje prelaze stalni normale, i one u posjedu zajednica, u koliko prekoračuju normalno pokriće potreba zajedničara, ima preuzeti država u isključivo vlasništvo. Za odštetu bi isplatila država manje svote na želju odmah, inače i sve veće svote putem godišnje rente, i to po časnom tečaju valute na jednom međunarodnom tržištu. Visina odštete imala bi se proračunati za javnohumanitarne ustanove (bolnice, nemocišne, škole i dr.) individualno po vrijednosti prečnih cijena 1908. do 1913. godine. Za ostale šume, koje su prešle prije 1890. godine u vlasništvo današnjeg posjednika, imala bi se isplatiti kupna realna cijena, gdje se ta može pronaći, ili, kao što i za ostale šume, što su mijenjale posjednika od te godine, vrijednost, koju je šuma imala po tadašnjim (1890. god.) cijenama, po individualnoj nepristranoj procjeni. Kako je neznatni dio veleposjeda u zadnjih četrdeset godina mijenjao kupnjom svoga vlasnika, to bi se za veću dio tih posjeda jednostavno prvotna glavnica likvidirala i povratila — naravno regresivno prema veličini oporezovana, kao i ostali kapitali — svome gospodaru. Kamate na svoj kapital je kroz tih četrdeset godina i tako žeo u šumi. On mijenja jedino formu temeljne glavnice: glavnice sigurne šume sa glavnicom još sigurnije državne rente; naravno uz rezignaciju na i tako problematični špekulativni prirast kapitala u zadnjih 30 godina, koji je ali prirastao na trošak narodnih masa, i zato sa pravom njima pripada.

To bi sve vrijedilo za slučaj, ako su u zadnjih 30 godina bile sječe normalne i kulture redovne i ako postoji danas normalno stanje zaliha u šumi te posjed nije oštećen. Za višak n. z. morala bi se izračunati današnja vrijednost njegova i, odbivši najmanje 25 postot rizika, priboriti k otplatnoj svoti. Za manjak n. z. izvidi se prodajna cijena u dotičnim godinama i odbije od otplatne svote, kao što i za svaki ha zaostali kultura n. pr. po 200 K. Uporabive nove investicije, kao što i planovi neka se otkupe po cijenit troškova, odbivši za svaku godinu dosadanje uporabe 5 postot. od troškova. Nanakon bi se za sve faktične prišteditne za postig-

nuće normalnog stanja zaliha morala cijena svake godine povisiti za šumski kamat (1½—2 postot.). Sve terete (dugove, penzije itd.) mora naravno preuzeti država i po mogućnosti što prije isplatiti, a njihovu vrijednost odbiti od odplate, uz stanovitve modifikacije.

Tim bi načinom došli do pravednog rješenja pitanja odštete, gdje su te potrebne i opravdane, a naravno da bi se pojedine stavke, koje bi trebalo strukovno točno istražiti, morale do slove utanačiti putem zakona.

Poročilo o pretežilih tržišnih događajih.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Trst, 4. avgusta 1919.

V Trstu imamo spet krvave dneve. Furor našantana dijasta in laških vojakov je spet slavil svoje orglje nad delavstvom: Delavstvo je nezadovoljno, da se mora umikati dan za dnem iz vseh boljših mest in ostati brez dela, da le napravi prostor onemu, ki je bil v Trstu do včeraj le pritepenec, ki je delal konkurenco poštemu delavcu, ne a svojo pridnostjo, marveč a cenejšimi plačami. Zadnje čase so začele odpustiti razne tvrdke domače delavce kar v masah n. pr. v Trziču pri obnovitvenih delih, kjer so jih odpustili po 500 naenkrat, nadomestivši jih z demobiliziranimi Italijani iz vseh mest Italije. Na gubernatorat prihajajo dan za dnem prošnje mest iz Italije, da se dovoli tamšnjim delavcem dohod v Trst, ki je bil znan že pred vojno kot pravi Eldorado Italijanov iz kraljestva po velikih zaslužkih in cenem življenju. Laška mesta so vesela, da se rešijo v kolikor mogoče večjem številu demobilizirancev, ki so znani po svoji podivjaniosti in razuzdanosti kot prava šiba božja za oblasti. Dokaz so znani nemiri v mesecu juliju po celi Italiji, vzpizorjeni v prvi vrsti za ropanje in plenitev trgovin in zalog. Te plage je v Trstu dan za dnem vedno več — vsakdo namreč pride z znano arditovsko prepotenco in surovostjo na občinski, državni in privatni urad z zahtevo: bojeval sam se za odrešitev Trsta in kot tak imam predpravo pred vsemi drugimi, vzemi me na delo.

Avtohtono delavstvo, kar je jugoslovanskega odhaja v svojo svobodno državo, domače — laško govoreče — pa je v nemali zadregi. Oklepa se vedno bolj svoje organizacije, ki šteje več kot pol stotisoča organizirancev. Organizirano delavstvo je sicer dan za dnem apeliralo na vlado in delavske zbornice v ranih mestih v kraljevini, naj nikar ne importirajo drugega delavstva v Trst, kjer je brezposelnost večja kot v vsemem drugem laškem mestu — zadostuje pogled na prazno prsto luko, od katere je Trst pred vojno živel — ključ so pa ostali brezposelni, kakor gori povedano.

To združevanje, edini špas delavstva v tem brezupnem položaju, je bilo pravi trn v obeh laških oblasti, ki so znale da je delavstvo, dan za dnem bolj nezadovoljno z laško vladavino in da se ta nezadovoljnost širi predvsem potom delavskih organizacij in nekega dne bi znala postati ta nezadovoljnost nevarna Italiji v Trstu. Oblast je sklenila to gibanje in organiziranje na vsak način preprečiti, če treba tudi za ceno človeških žrtev. In tako je prišlo do teh nemirov.

Krvava nedelja, Karabinjerji streljajo na otroke.

Socijalisti so organizirali za svojo otroke nedeljske izlete v bližnjo tržiško okolico, da se navžijejo otroci svežega zraka in da se pozabavajo. Preteklo nedeljo se je vršil en tak izlet na Trštenik. Ko so vračali pod noč ti otroci z izleta na zbirališče v Delavski dom z rdečo zastavo, je poprosil eden rediteljev karabinjerje, ki so opravljali službo v ulici Maddonnina, da je v ulici kjer stoji Delavski dom, to daje prostor, da zamore spreved domov.

»Nam nima nihče nič ukazovati« — so odgovorili arogantno karabinjerji. Seveda, da je arogantna beseda našla arogantno mesto. Nastala je rabuka med delavci in karabinjerji in okrog teh se je zbrala množica, ki je vedno bolj naraščala. Karabinjerji so pa namerili revolverje proti množici in pričeli streljati ne meneč se, da je bilo tam nad tisoč otrok, ki so pričeli ko so slišali strele leteti na vse strani. Nastala je grozna zmešnjava, kričanje, jokanje in vršil otrok, ki so prestrašeni begali po ulici. Množica se je umaknila pred Delavski dom. Naposled se je poročilo karabinjerjem, da so enega aretirali in odgnali so ga na karabinjerško stražnico v ulici Parini. Množica je pa sledila aretirancem in pred stražnico se je spet vnel boj, — pokati so pričele puške in samokresi in stražnica je bila razdejana od razsrjene množice. Bilo je več ljudi ranjenih. Med tem se je posrečilo spraviti otroke v Delavski dom. Prišlo so pa tudi močnejše patrulje vojakov in karabinjerjev, ki so Delavski dom obkolile. Po pooredovanju soc. dem. poslanca Pittonija in tajnika delavske zbornice Passiglija je prišel iz policije neki poročnik, ki je propo-

vedal karabinjerjem streljati in pozval množico, naj bo mirna. Šele ob 22.45 so zamogli otroci domov. Tako je končal prvi dan. Bilo je mnogo ljudi ranjenih po streljih in z bajoneti. Koliko, se ne ve, ker večina jo je popihala domov vedo, da pride v roke karabinjerjem, če se prikaže na postaje reševalne družbe.

V ponedeljek — generalni štrajk.

Glas o nemirih, ki so se odigrali pred Delavskim domom in o odurnem nastopu karabinjerjev in vojaštva se je hitro raznesel po mestu, posebno v delavskih okrajih. Vedno večje gručelavstva so se valile že v ponedeljek zarana proti Delavskemu domu, tako, spontano zapuščajočo delo. Zbrali so se kot vsakokrat disciplinirani, polni zaupanja v svojo organizacijo, zahtevajoč zadoščenja za odurni nastop oblasti, ki se imenuje varnostna. Passigli je zagotovil delavstvu, da bodo delavske organizacije takoj napravile potrebne korake, da dobi delavstvo primerno zadoščenje. Zbrali so se tudi zaupniki vseh delavskih strokovnih organizacij. Delavstvo je kar na svojo roko, spontano, začelo s štrajkom. Tramvajski promet se je ustavil, trgovine so se pričele zapirati. Deputacija delavcev se je podala k vladi in general Petiti je dal primerne obljube. Ravno tako je obljubil civilni guverner Ciuffelli, da bo dal primerne ukaze za varstvo in red.

Prvi spopad: Vojaški šofer ubit.

Neka delavska skupina, ki se je vračala od dela domov, je naletela v ulici Cavana na vojaški kamion poln karabinjerjev. Karabinjerji so izstopili in pričeli vpiti. Pričeli so se pripraviti in prišlo je do streljanja, pri katerem je bil ubit s strelom v glavo šofer vojaškega kamiona Alfred Binasci, sedem drugih mož civilistov več ali manj ranjenih.

Na Glavnem trgu so se pričeli med tem zbrati italijanski nacionalisti, večinoma študenti in komiji in službe proslo vojaštvo. Z laško trikoloro na čelu in s črno zastavo z mrtvaško glavo in dvema nožema počez (zastava vojakov - arditov) so odšli po Korzu in jo udarili pred prostore soc. dem. lista »Lavoratore«. Tam zbrani socialisti pa so odbili napad laških nacionalističnih demonstrantov. Nacionalistični demonstranti so se spet vrnili na Korzo, kjer so nekoga, ki je opljuval laško zastavo, aretirali. Ognjali so ga na glavno policijo.

Drugi mrliči — laški nacionalisti.

Pred policijskim poslopjem, ki se nahaja pri Velikem kanalu, je hotela arditovska horda aretiranca kar vreči v kanal. Nastala je spet zmešnjava in spet je počil strel. Očividci pravijo, da je strgal neki nacionalistični študent Carlo Pollak karabinjerju puško z rame, hoteč z njo lopniti aretiranca. Med tem pa se je puška sprožila in strel je zadel Pollaka samega, ki je na mestu izdihnil.

Napad na Narodni dom, »Edinost« in Slov. šolo na Acquedotto.

Razdivjana laška druhal, pomnožena z vojniki (arditi) in oficirji, videč svojo onemoglost pri napadu na socialistične zavode in videč, da padajo žrtve le na njeni strani, se je obrnila proti Slovincem, dasiravno mi Slovenci nismo bili niti v najmanjši zvezi z nedeljškimi večernimi dogodki in ravno tako ne s stavko, ki se je tikala edinole socialnih demokratov. Sprevedu so bili na čelu vojniki - arditi in oficirji laške armade, kakor poročajo laški tržaški časopisi sami. Dospeli so pred Narodni dom, prihrumeli v restavracijo in kavarino zahtevajoč, da se izobesi laška trikolora. Potem so vdrli v prostore Slovenske Citalnice in Češke Besede, kjer je bila le ključarica sama. Ko so ji zagrozili, da jo vržejo skozi okno in so ji ti junaki zalučali v obraz nesramno psokvo, so se lotili uničevati, kar jim je prišlo pod roko. Razbili so pohištvo, zmetali vse knjige iz bogate knjižnice na ulico in tam doli vse skupaj zažgali. Na balkonu so z znak svoje vandalske zmage izobesili laško trikoloro. Od tam so ukrenili v poslopje »Edinosti« v ulici Sv. Franciška. Tudi tam so gospodarili po svoje in v prisotnosti enega stotnika so razbili s težkimi sekirami kar se je le dalo, toliko v uredništvu in upravnistvu kolikor v tiskarni, in potem vrgli na ulico. Potem so odšli in urade Trgovske - obrtne zadruge, ki se nahajajo v drugem nadstropju iste hiše in tudi tu so pokazali na isti način vso svojo civilizacijsko in kulturno. K sreči niso mogli dospeti do blagajne in glavnih knjig, kajti arditi, ki se rekrutirajo skoro izključno iz jetnikov in zločencev, pod pogojem, da bodo po demobilizaciji svobodni, so mojsirli v ropanju in kraji. Ko so tu končali svoje delo, so odšli v slovensko družbeno šolo na Acquedotto. Tudi tukaj so razbili vse kar jim je prišlo pod roke in potem zagnali skozi okno. Ulica pred šolo je izgledala kot zoologični park. Vse nagačene živali in ptice, mešane z drugimi učnimi predmeti, klopni, stoli in knjigami je ležalo na ulici. Tukaj so popolnoma uničili dragoceno knjižnico Učiteljskega društva tržaškega. Kaj pa je delala varnostna oblast v tem času, povprašate? Gledala je mirno in ploskala. Nekateri pravijo, da so slišali laške oficirje reči arditom »bravi ragazzi«.

Škoda, ki so jo napravili na naši lastnini znaša po površni cenitvi nad milijon lir. Saj so bile uničene popolnoma tri knjižnice z vsemi knjigami to je ona Slovenske Citalnice, ki je štela skoro desetisoč knjig, ki so sedaj pošle, in ki jih ni mogoče več dobiti, ono Češke besede in Učiteljskega društva. Veliko škodo trpi posebno Citalnica, ki je imela svoje prostore naravnost luksurično opremljene. V šoli pa so razbili celo vrata in jih pometali na ulico, kaj še le drugi inventar.

Demonstracije so se tudi popoldne nadaljevale. Hoteli so jo udariti tudi k Sv. Ivanu pa jim ni preveč dišalo. Tam je bilo naše ljudstvo pripravljeno, da jim napravi dostojen sprejem.

Opustošenje Delavskega doma.

V Delavskem domu so zborovali pod večer zaupniki delavskih strokovnih organizacij, ki so sklenili apelirati na delavstvo, da se vrne na delo. Pred Delavskim domom so prišli zopet nacionalistični demonstranti izzivati, če prav je stal tam vojaški kordon. No, na laške vojske se je malo zanesti. Le če je treba udariti po socialistih in Jugoslovanih so oni prvi, ki udarijo in napravijo pot. Po končanem zborovanju so hoteli zaupniki iziti, našli so pa pred vrati par demonstrirajočih študentov, ki so zahtevali, da se rdeča zastava odstrani. To je pa bila dobra preteza za vojaštvo, ki kar ni moglo prenesti v svojem nacionalističnem srdu do delavcev - tržačanov, da bi ne udrlo v Delavski dom. In res so vdrli. Ker so bila vrata zabarikadirana, so šli čez streho sosednje hiše in tako prišli skozi podstrešje v spodnje prostore. V dvorani, kjer je bilo zborovanje, je nastalo pravcato klanje in ker je bilo vojaštvo v premoči in oboroženo od nog do glave, so se morali delavci udati. Bili so vsi aretirani in sicer kakih petsto. Delavski dom je bil od razdivjanega vojaštva ves opljen. Zapolnili so vse knjige in protokole raznih delavskih društev, dragoceno knjižnico društva »Circolo degli studi sociali« in ono slovenskega »Ljudskega odra«. Natančnega števila mrtvih in ranjenih, ki pri tem poboji se ne ve, oblast svesta svoje krivde, skrbno prikriva in poročila o napadu vojaštva na Delavski dom so vsa zaplenjena.

Nemiri so trajali vso noč na raznih delih mestih.

Značilno je, kar piše o dogodkih tega dneva nacionalistična »Era Nuova«. V svojem izdanju od 5. t. m. piše: Ni lahko rekonstruirati s kroniko epizod, natančno fizionomija večeršnjih dogodkov.

Kot ugotovljeno dejstvo znamo le to, da delavska zbornica ni proklamirala štrajka, pač pa so ga narinili drugi v njenem imenu nekaterim kategorijam delavcev, in zahtevali od trgovcev, da zapro svoje trgovine.

Torej večer je bil razlila po gotovih ulicah tista avstrijska druhal, ki je naskakovala 1915. leta pod protekcijo avstrijske policije laške trgovine in hiše.

Delavci pa, ki mislijo, da se bojujejo za neki gotov političen ideal, morajo oni preskrbeti, da odstranijo mešavico avstrijskizma, in ločiti svojo odgovornost od one drhali habsburške hiše.

Avstrijskanti pa naj vedo:

1. Da je Italija v Trstu in da Trst je italijanski, po narodnem čustvovanju, po pravici narodov, po zmagi italijanske armade;
2. da se morajo premagani ukloniti volji zmagovalcev;
3. da so avstrijskanti premagani v vojni in da zmagovalci smo mi Italijani;
4. da smo še zmirom v dobi premirja in zato je Trst v vojnem območju;
5. da bodo premaganci v vojnem območju, v vojnem stanju, čeprav olajšano po premirju, kadar poskuša da se upre, traktiran kakor premagan sovražnik ki se upira;
6. da laški vojniki ne morejo pozabiti, da so vojno dobili trdo bojujoč se z vsemi branilci Avstrije, in kot posledica ne morejo tolerirati šal od strani tistih, ki bi hoteli še igrati vlogo Avstrijev in so pripravljeni da pometejo še tisto malo avstrijskega, kar je — vsled prevelike tolerance naših oblasti — ostalo v teh pokrajinah, in to tembolj če hoče biti ta manjšina premagancem še zlobna in nemirna.

Vse drugače so zvele besede te laške gospode včasih. Nekdaj so bili Tržačani odrešeni bratje, ljubezen Italije itd., itd. sedaj so k večjemu Avstrijskanti, premaganci, ki se morajo upogniti volji zmagovalcev. Oni zmagovalci imajo pravico delati s Tržačani kar se jim zljubi, tako kot se dela s sovražnikom premagancem, ki se skuša upreti.

Kako skušajo upravičiti ti apostoli laške civilizacije in kulture napade na mirne in nič hudega skuteče Slovence, ki nimajo z nemiri nič opraviti? »Era Nuova« toli, da so našli v uredništvu

»Edinosti« črno-žolte zastave in sliko avstrijskega cesarja, kar je pa sama gola laž. Nikdar ni visela v prostorih Edinosti slika kakšnega Habsburžana. Nasprotno od kar je zasedel prestol kraljestva Srbov Peter Karadžordžević je visela v uredništvu njegova slika in katero so demonstranti raztrgali.

Tako je naše življenje pod pravico, kulturno in civilizirano Italijo, materjo narodov! Napadajo nas da ne vemo zakaj pod zaščito karabinjerjev in gorje bi bilo našemu človeku, ki bi se skušal zoperstavljati.

Celi dan hodijo ljudje krog naših uničenih zavodov s solzami očmi in z vprašanjem na ustih: Ali ni več nikake pravice za nas, ali ni nikake oblasti več, ki bi nas ščitila? Doklej, doklej Vi bratje v svobodni domovini, naj traja naše suženjstvo? Doklej naj žge naše domove sovražnik? Doklej naj zapira naše ljudi in jih odganja na Sardinijo, otok v gotovo smrt? Doklej naj zalezuje ta narod sifilitičnih poetov naša dekleta, da nam ugonobi edino to kar še imamo, naš mlad zdrav dekliski zarod?

Politične vesti.

— Zakaj ni radikalcev v vladi. L. D. U. Beograd, 14. avgusta. Poslednji poizkusi, da se doseže sporazum med radikalci in demokratsko zajednico so se danes predpodele razbili vsled stališča radikalcev v osebnih vprašanjih in v nekem načelnem vprašanju. (Agrarna reforma.) Da omogoči sporazum, je demokratska zajednica pristala na to, da prevzame Svetozar Pribičević namesto ministrstva za notranje stvari kako drugo važno listino, toda Protij ni hotel pristati niti na to, vztrajajoč popolnoma pri svojem prvem zahtevku, da se integralno izpolni njegove zahteve in da se izločijo trije ministri iz kabineta: dr. Poljak, Vučević in Alaupović, agrarna reforma da se ne izvede na tako široki podlagi, nego v povsem zoženem obsegu in na drug način. To izjavo je dal Stefan Protij Ljubi Davidoviću v prisotnosti predsednika narodnega predstavništva dr. Pavlovića predsednika radikalnega kluba Jovanovića in narodnega poslanca Koste Timotijevića. S tem je bil razbit tudi ta poslednji poizkus sporazuma. Demokratska zajednica je takoj potem imela sejo, na kateri se je sklenilo, da se Narodnemu klubu, Jugoslovanskemu klubu in neodvisnim radikalcev pismo sporoči, kako je potekel ta zadnji poizkus sporazuma in s katerim rezultatom je končal. Jugoslovanski klub in klub neodvisnih radikalcev sta odgovorila, da ostajata pri svojih prvih izjavah. Smatra se, da bo tudi Narodni klub dal sličen odgovor. Kriza bo jutri zjutraj rešena tako, da se bo sestavil demokratsko - socialistični kabinet.

— Demokratji so popustili, — vendar zaman. LDU Beograd, 14. avgusta. Minister Svetozar Pribičević je izjavil v klubu demokratske zajednice, da ne reflektira na listnico ministra za notranje stvari in da je pripravljen sploh ne iti v kabinet, ako je njegova oseba zapreka za sestavo koncentracijskega kabineta in koalicije na široki podlagi.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zasedenje Prekmurja. Med 11. in 12. avgustom ponoči počele so prve čete, med katerimi so se nahajale tudi čete ljubljanskega pešpolka, prodirati proti nekdanji Avstro-Ogrski meji in sicer na celi črti od Dedoncev pa do Ljutomer. Od Ljutomer naprej v takozvani »Medjumurski črti« opravljale so pa isti posel hrvatsko-srbske čete. Fantovsko solnce stalo je še precej visoko in obsvetljevalo pot, katero je prejšnji dan 11. avgusta opral naliv, ko se je počela pomikati glavna armada iz Radgone po cesti, ki vodi v Mursko Sobotu. Konjenica, pehota, topništvo, strojni oddelki, telefonski oddelki, ki so takoj polagali telefonsko progo in drugi k armadi pripadajoči oddelki, Ordonanci švigali so sem in tja; prinášali in odnašali povelja, kakor je to že navada pri pohodu — naprej. Desno in levo krilo, sprednji in zadnji del armade je bil zavarovan, a armada sama stopala je počasi naprej, pripravljena, da se vsak trenutek razvije v bojno obliko. Armadi poveljeval je g. podpolkovnik Krstić, ki je na meji pregledoval vse čete, ki so mimo njega stopale. Ko je mimo njega pridefilirala 1. baterija ljubljanskega topniškega polka pod poveljstvom g. kapetana Smoleta, — (žal brez zastave,

— izustil je gospod podpolkovnik besede: »Krasna baterija«. Četa za četo pomikala se je dalje v jutranji zarji, ki je počasi počela nadomestovati fantovsko solnce, ki se je za to noč poslavljalo od nas. Prekmursko ljudstvo pozdravljalo je armado in na obrazih se jim je bralo veselje in zadovoljnost. Ko se je armada ustavila na kratek počitek, približali so se domaćini Prekmurci in z od veselja žarečimi očmi zatrjevali, da so srečni ob pogledu na njih zaščitno, jugoslovansko

sko vojsko, ki jim je gotovo prinesla mir in red v deželo, in jih rešila tujeja jarma, ki je bil zadnje čase naravnost neznošen. Ko so se ljudje in živali odpočili, krenila je armada zopet naprej proti Murski Soboti, katere stolpi so se že od daleč videli v blešku jutranjega solca. Še eno uro in armada ustavila se je pred Mursko Sobotu. V mestu bilo je vse na nogah, vse je prišlo rešiti tujeja jarma in jih sprejela v svoje varno okrilje, priklopila zopet k njih pravi domovini, dobri materi Jugoslaviji. Boljševiška armada pobegnila je »brez glave« pustivši za seboj topove, veliko pušk in nekoliko municije, razmetane prav po boljševiško okoli zapuščenih topov. — Zopet je priplaval fantovsko solnce na obzorje, čisto kakor sama nedolžnost in kmalu je zazrlo tam, četr ure dalje od Murske Sobotu, v Battyfalva na grškem dvorišču zbrane fante 1. baterije ljublj. topn. polka, ki so složno prevažali: Samo, da je zmaga jugoslovanska, Jugoslavija! Domačini, ki so vedno dobri Slovenci, so poslušali, a danes tudi oni že od srca pojejo s fanti. 1. baterije: samo da je zmaga Jugoslavija! Fantje so zadovoljni in pošiljali svojem prisrčne in navdušene pozdrave!

Ljudske univerze. LDU Beograd, 14. avgusta. Veliko število kulturnih delavcev iz vseh dežel je začelo akcijo, da se organizirajo ljudska vseučilišča po vzoru narodnih univerz v Ameriki. Najprej se bosta otvorili dve vseučilišči, ki ju bodo vodili priznani strokovnjaki v Zagrebu in Beogradu. Poleg predavanj o socialnem problemu bodo posvečala ta vseučilišča veliko pozornost literarnemu izobraževanju ljudstva.

Kredit za zgradbe. LDU Beograd, 13. avgusta. Odboren je potreben kredit za zgradbe v južni Srbiji, in onih mestih, ki so jih porušili Bolgari. Za zgradbe se bo dalo na razpolago potrebno gradivo iz državnih gozdov, dalje potrebna količina železa in denar, ki je potreben za to svrhu.

Naša vojska. LDU Beograd, 13. avgusta. »Demokracija« javlja: da bo mirovno stanje naše vojske šlo 40.000 vojakov in rekrutov. V to število niso všteti orožniki, carinski stražniki in obmejne straže. Ta formacija je določena od mirovne konference v Parizu.

Szegedinska deputacija v Beogradu. LDU Beograd, 13. avgusta. Delegacija szegedinske vlade v kateri so dr. Andrej Fazekas, Ernest Sas, dr. Lehel Sifezi, srbski duhovnik Timotej Rajić in Ferenc Dombrodi, je došla predvečernjem v Beograd, da predloži merodajnim osebam želje szegedinske vlade v svrhu čimprejšnje prehrane Madžarske.

Ureditve telefona in brezžičnih postaj. LDU Beograd, 14. avgusta. V ministru za pošto in brzojav so končane priprave za ureditev telefonskih zvez. Uredile se bodo direktne telefonske zveze med Beogradom, Zagrebom, Sarajevom in Ljubljano. Brezžične postaje bodo sprejemale vesti iz vse Evrope in oddajale vesti vsem brezžičnim centralam.

Dijaško zborovanje. LDU Beograd, 13. avgusta. Prišel se je kongres delegatov jugoslovanskega dijaštva z delegati »Pobratimstva« in delegati Fonda siromašnih dijakov. Kongres se vrši v petih sekcijah in se bavi z nastopnimi vprašanji: Osrednja zveza podpornih društev, skupna pravila o fondih, razdeljevanje štipendij, osnovanje menz, olajšave v prometnih sredstvih. Danes popoldne je kongres nadaljeval svoje delo v dijaškem domu na Vračaru.

Železniška nesreča. LDU Beograd, 14. avgusta. Na postaji Indija je v sredo popoldne trčil vlak, ki je pripeljal iz Pariza za Srbijo medikamente in kolonialno blago, s tovornim vlakom iz Novega Sada. Materijalna škoda je velika. Človeških žrtve ni.

LDU Beograd, 14. avgusta. Na postaji Dobrin je trčil vlak štev. 6014, ki je pripeljal v postajo, z drugim vlakom, ki je premikal 16 oseb je ranjenih, med njimi ena težko.

Čiščenje. LDU Beograd, 13. avgusta. »Pravda« javlja: da je dijaško društvo »Preporod« na Dunaju predložilo finančnemu ministru zahtevo naj se izvede preiskava proti banki »Vojvodina« in njenemu ravnatelju Aciću, ker je v imenu tega društva vtihoval na Dunaj poldrug vagon živih Ameriška mišja. LDU Beograd, 14. avgusta. Ker je izvršila svoje veliko humanitarno delo, je večeraj odpotovala v Ameriko ameriška misija za prehrano. Do kolodvora so jo spremljevali vojske in civilne oblasti ter mnogo beograjskega prebivalstva.

Bolgarski nadlegujejo. LDU Beograd, 14. avgusta. Ker se ponavljajo vpadi bolgarskih komitajev v Macedonijo, se bo število žandarjev v Macedoniji povečalo. Razven tega bodo izdali posebna navodila, po katerih bi vsak, ki bo zasležen brez predpisanih legitimacij, predan oblastim.

Neodrešena domovina.

Uboji naši kmetje. LDU Reka, 14. avgusta. Iz več mest v Istri dohajajo vesti, kako Italijani pošiljajo svoicem v Italijo zaboje, polne živeža. Razzengeta se čuje, da bodo našim kmetom odvzeli skoro vso letošnjo žetev in jo poslali v Italijo.

Konec preiskave na Reki. LDU Reka, 14. avgusta. V ponedeljek, dne 9. avgusta je interaliirana komisija zapustila Reko. V soboto so general Grazioli in italijanski »Consiglio Nazionale« hoteli prirediti banket na čast odhajajoči komisiji. Do tega pa ni prišlo, marveč so se generali sestali na ameriški ladji ob odsotnosti generala Graziolija. Končna odločba o upravi Reke, ki bo trajala do končnoveljavne rešitve reškega vprašanja po mirovni konferenci, še ni gotova. Poslalo se je mnogo materiala z raznimi predlogi pariški konferenci. Pred odhodom je izdala komisija ta - le komuniké: »Interaliirana komisija je temeljito proučila vse podatke. Oni, ki niso bili pozvani k obravnavi, se opozarjajo, da se je to dogodilo zato, ker komisija v podatkih ni našla ničesar, kar ji še ni bilo znano.« Italijanski general komisije je odpotoval v Videm, da tam prevzame svoj bivši komando.

Tudi sredstvo. LDU Reka, 14. avgusta. Italijanske novice javljajo, da je guverner »Juliske Benečije« sestavil odbor za zaščito interesov vojnih sirot s sedežem v Poreču. Da tu ne gre za humanitarno akcijo, temveč za čisto politično stvar, se razvidi iz besed, ki jih je izrekel guverner ob sestavi tega odbora. Otroci se bodo, kakor se glasi v proglasu guvernerja, odgajali v čisto italijanskem duhu. V to svrhu se bodo v posebnem zavodu temeljito učili italijanski jezik, italijansko povest in italijansko kulturo.

Štrajk v Trstu ponehuje. Tramvaj je v prometu. Na rollerju tramvajskih vozov so izvešene laške trikolore. Kdor napade tramvaj, se bo smatral, da je napadel laško državno zastavo. Vojaki še zmiraj kampirajo na ulicah in trgih. Štrajkači še v ladjedelnah in tehničnih zavodih in prosti lukji in zidarji. Popoldne je bil pogreb ubitega študenta Pollaka, ki so se ga udeležili nacionalisti v precejšnjem številu.

Slovanski svet.

Čehi prodirajo. LDU Bratislava, 14. avgusta. (ČTU) Danes zjutraj so čehi - slovaške čete brez boja zasedle bratislavsko mostišče.

Povratek Čehov. LDU Pariz, 12. avgusta. (DKU) »Reuters« poročajo: Vrhovni svet je dovolil, da Anglija, Italija, Francija in Amerika skupno ukrepejo vse potrebno, da spravijo čehoslovaške čete v domovino.

Nepotrjene vesti iz Rusije. LDU Koda n j, 13. avgusta. (ČTU) Dr. Martini, član danskega Rdečega križa, ki se je večeraj povrnil, izjavlja v listu »Politiken«, da Ljening v resnici že tri mesece ne vlada več. Vsa oblast je sedaj v rokah nekaterih ultraradikalcev z latškim slikarjem Petersom na čelu. Ljening se baje nahaja v Tulu.

LDU Haag, 12. avgusta. (ČTU) »Daily Mail« poroča iz Moskve, da se že nekaj dni ponavljajo vstaje ljudstva proti boljševiški vladi. Deli rdeče armade so se okrenili proti Ljeningovi vladi.

Kolčakov neuspeh. LDU Haag, 13. avgusta. (ČTU) Po ameriških uradnih vesteh se Kolčakova armada na več kot 200 milj široki črti umika pred boljševiki, ki že ogrožajo Omsk. Ni izključeno, da si zopet priborijo vladu v Sibiriji.

Ponovni boljševiški poraz. LDU Omsk, 13. avgusta. (Brezžično) Ruske čete so povzele ofenzivo in so porazile v okolišju Čeljabinska rdeče čete, ki se umikajo. Zajele so tudi mnogo plena.

Aretrani boljševiki. LDU Bratislava, 13. avgusta. (ČTU) Bivši ljudski komisar Kunfi je s ponarejenim poimnim listom prekoračil mejo in se pod napačnim imenom nastalil v Bratislavi. Policija je ugotovila, da je Kunfi podkupil obmejno stražo. Prišli so ga in uvedla se je proti njemu kazenska preiskava zaradi ponarejanja potnega lista in podkupljenja uradne osebe.

Ukrajinci podo boljševike. LDU Kamienec Podolski, 14. avgusta. (ČTU) UTU poroča z dne 12. t. m.: Združene ukrajinske čete so v zadnjih dneh nadaljevale prodiranje proti Kijevu. Po izpraznjenju ozemlja okoli Vinjice se umikajo rdeče čete preko Bergiševa na severovzhod. Pustile so na begu podobnemu umiku polno vojne materiala, posebno artiljerijske municije. Južno od Kijeva so se morale rdeče čete umakniti pri Umanu in Kereunu, zahodno Kijeva pa pri Makarovu, ki je samo 40 verst oddaljen od Kijeva. Ukrajinski kmetje se v vedno novih okrajih oborožujejo, da zapode tuje.

Umor carja. LDU Bern, 13. avgusta. (ČTU) Po poročili iz Omska, objavlja »Pravda« izid preiskovalne komisije vlade v Omsku glede umora carjeve rodbine. Množica je od straže izsilila, da se carjeva rodbina umori na zverinski način. Omska vlada je na podlagi ugotovitve obtožila in aretirala zaradi umora 164 oseb. Opravnava bo javna.

Zavezniki.

Draginja v Franciji. LDU Weimar, 14. avgusta. (DKU) Iz Pariza poročajo: Spopadi med kupovalci in prodajalci na centralnem trgu so bili jako resni. Bilo je več ranjenih, med njimi en redar smrtno. Prodajalci so bili razjarjeni zaradi cen, določenih po zvezi kupovalcev in so izjavili, da rajši uničijo svoje blago, kakor da bi ga prodajali po taki ceni. Spopadi so se pričeli zgodaj zjutraj in so trajali navzlic nastopu policije, do poznega večera. Na trgih in cestah so letela jajca, sirovo maslo in sir po zraku; množica je te stvari poteptala in pohodila. Pozneje so na raznih krajih mesta plenili v trgovinah za živila.

Mirovna konferenca.

Čehi proti Habsburgu. Jugoslovani. **Antantko.** LDU St. Germain, 15. avgusta. (Dun. kor. ur.) Čehoslovski minister za zunanje posle Beneš, ki je po naročilu svoje vlade včeraj izročil vrhovnemu svetu protest proti povratku Habsburške dinastije, je listu »Petit Parisien« podal izjavo o tem protestu, kjer pravi, da je povrat nadvojvode Jožefa povzročil na Češkem in v vseh državah bivše monarhije veliko vznemirjenost. Prevrat pomenja za čehoslovsko republiko in tudi za evropsko ravnotežje veliko nevarnost, kar je prvi korak za vzpostavitev monarhije na Dunaju in v Monakovem in za povratek dinastije, proti kateri so se vsi dvignili. Čehoslovaška vlada zahteva v svoji notji, naj aliranci ne priznajo nadvojvode Jožefa in naj na noben način ne podpirajo poizkusa za vzpostavitev monarhije. Čehoslovaki so dali razumeti, da odklanjajo stopiti v stik z vlado nadvojvode Jožefa. Tudi Pašić se je v pogovoru z zastopnikom Amerike v svetu petorice Polkon, kategorično izjavil proti povratku Habsburžanov. Polk je odgovoril, da ameriška delegacija zavzema isto stališče, kakor Jugoslovani in da bo podpirala politiko Čehoslovakov in Jugoslovancev v tem oziru.

Pogled v prihodnost. »Temps« slika bodočnost Evrope tako - le: Anglija ne bo več izvažala premoga, preje bi ga uvažala. Zedinjene države ga tudi ne bodo. Imajo ga ravno zase dovolj, sicer pa premorejo premalo ladijskega prostora in brodarina je predraga. Deloma porušeni so premogovniki v Franciji, ki sme zahtevati od Nemčije 27 milijonov ton na leto. A nemški pridelek v prvih petih mesecih L. je nazadovolj v Ruhr in Gorenji Šleziji za 40 odstotkov. Italija nima premoga; od Germanije lahko zahteva 4 in pol milijona ton do 30. junija 1920. Grška, Jugoslavija, Portugal, Švica, Dansko, Norveška, avstrijska republika, nova Ogrska so skoro brez premoga. Španija, Nizozemska, Švedska itd. ne zadostajo lastni potrebi. Bliznj zimo bomo v Evropi prezebali, vlaki ne bodo vozili... Da se pride v okoliščini položaju, je treba razložiti narodu vzroke sedanje krize in to po zasebni inicijativi. Vlade na to osnujejo mednarodne organizacije, da se prepreči ljudsko trpljenje in brezdelje s pritiskom. Kaj pa marksizem, je - li zmogčen ustvariti boljše razmere? Ne. Socialisti so podpirali Hohenzollerne, katere je zmaga zaveznikov vrgla s prestola. Čujmo nemškega socialista Pavla Lenscha: »Namesto da bi mislila nanovo o velikih državah in družbenih vprašanjih, je socialna demokracija izgrajvala udobna agitijska sredstva, katere so ji nudili pangermanisti, dobričarji, aneksionisti, hrčkari, militaristi itd. V štiri in pol letih sta vojna in prekucanja vse preobrnila; lahko bi bili dali revolucionarni stranki neizčrpnih prilik za povečanje ter okrepitve svoje umstvenosti, toda socialna demokracija je postajala čedalje bolj bedasta in neslana.« Lenscheva trditev o nemških pridigarjih razrednega boja velja tudi za druge dežele. Vlade pa naj pokažejo, da so zmogčne prilagoditi se vsem novim potrebam, dočim so znali prenapeti družbeni preosnovatelji samo razdirati in povzročati sabotažo. Ameriški strokovnjaki se ukvarjajo danes z reorganizacijo železnice in osrednji Evroni. »Temps« pa svetuje, naj se ustanovi neodvisna mednarodna družba, da popravi prevoza po celi Evropi; s tem bi bila evropska bolezen že na pol ozdravljena. Slična družba naj bi vzela v roke izkoriščanje premožnikov v spornih ozemljih: (Gor. Šlezija, Tešn); prehrano delavskih slojev, zidanje stanovanj, izpopolnitev ali nadomestitev orožja, pravično razdelitev kuriva itd. P. P.

Antanta in zapletitja v Srednji Evropi. LDU Pariz, 15. avgusta. (ČTU.) Kakor javljajo zanesljive pariske vesti, Antanta na nikak način niti direktno, niti indirektno ne namerava podpirati mahinacij Habsburžanov, ali kakorkoli ojačiti sedanji nepriznani budimpeštanski režim. Ker se bodo glasom zadnjih znakov tudi Romuni podvrgli odločitvi sveta štirih generalov je enotno naziranje vse Antante o ogrskih dogodkih zagotovljeno. S čehoslovaške strani se pripominja, da bi bilo med habsburško Madžarsko in čehoslovaško republiko vsako skupno delo izključeno.

Čehi protestirajo. LDU Pariz, 14. avgusta. (Brezlično.) Čehoslovaška delegacija je poslala mirovni konferenci noto, kjer protestira proti vkorakanju romunskih čet v Budimpešto in proti znatnim revizijam zalog na Ogrskem, katere so Čehoslovaki sma-

trali za pokritje svojih zahtev po obnovitvi.

Težave. LDU Delmar, 13. avgusta. (DKU. — Brezlično.) Iz Pariza poročajo: Pogajanje radi obnove razrušenih pokrajin severne Francoske je napram obojestranskima zvezama strokovnih organizacij spravilo obe vladi v zadrego. Francoske strokovne organizacije zahtevajo, da morajo dobiti nemški delavci isto mezdno, kakor njihovi francoski tovariši. Temu nemške strokovne organizacije ne ugovarjajo, tem manj, ker je pri sedanjem kurzu nemška mezda manjša, kakor na Francoskem. Sedaj pa zahtevajo Nemci, da se morajo v smislu mednarodnega delavskega zakona, sprejetega v pogodbo zveze narodov, dati nemškim delavcem na razpolago kopališča, prostori za godbo, lokali za shode in vse druge prilike za izvrševanje nemških kulturnih navad. Temu pa se Francozi protijo, dočim nemške strokovne organizacije zahtevajo to kot pogoj, ker drugače nemški delavci ne pridejo na delo. Smatra se začasno, da bo prišlo 150.000 nemških delavcev za 6 mesecev, toda samo v redke naseljene kraje, kakor n. pr. Chemin des Dames in v okolici Lensa, kjer jih najbrže nihče ne bo nadlegoval.

Amerika dela red. LDU Berlin, 13. avgusta. (ČTU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Curiha: Sedaj je vedno bolj jasno, da so gonilna sila Antante proti samolastnemu nastopanju Romunije na Ogrskem, Zedinjene države, ki so, kakor vse kaže, odločene doseči, da se spoštujejo odločitve mirovne konference. V Franciji pa se pojavlja naklonjenost pomagati latinskemu zavezniku, ki bo dolgo časa najtrdnjša opora francoske politike na Balkanu.

»Odgodeno do ponedeljka!« LDU Lyon, 14. avgusta. (Brezlično.) Svet petorice se je odgodil do ponedeljka, ker ameriška delegacija ni dobila nobenih navodil glede Tracije.

Oddih. LDU St. Germain, 14. avgusta. (DKU) Ministrski predsednik Clemenceau je danes zjutraj odpotoval v Vandee. Namerava se vrniti 21. avgusta v Pariz. Medtem pripravljajo komisije odgovor na nemško - avstrijske protipredloge.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Ogrski kabinet. LDU Dunaj, 14. avgusta. (ČTU.) Ogrski kabinet je sestavljen tako: Predsednik: Stefan Friedrich, ministristvo za zunanje stvari: Marijan Loveszy, za notranje stvari: Ziga Perenny, finance: Johann Grün, za vojno: general Franc Schuetzer, za justico: Jurij Balogh, za poljedelstvo: Stefan Szabo, za uk in bogočastje: Huszar, za narodno zdravstvo: Andrej Csillery, za narodne manjšine: Jakob Bleier, brez portfelja: Stefan Haller, Johan Mayer, za priprave mirovne pogodbe: minister brez portfelja grof Pavel Teleky; ministrstva za trgovino, za narodni dobrobit in za prehrano še niso zasedena.

Ogrsko ministrstvo. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) Glasom budimpeštanskih vesti je po dolgotrajnih pogajanjih končno le uspelo sestaviti koalicijsko ministrstvo. Najvažnejša poročila so razdeljena tako - le: predsedstvo: Martin Lovaszy, zunanji minister grof Julij Andrassy, vojni minister Stefan Friedrich, trgovinski minister Ernest Garany, poljedelski minister Stefan Szabo, minister za ljudski dobrobit Julij Peidl, naučni minister Huszar. Meščanske stranke in socialisti so v vladi precej enakomerno zastopani. Segredinska protivlada v novi vladi ni zastopana, ker so socialisti, predvsem Garany, odklonili skupno delo z reakcionarnimi skupinami. Pri volitvi grofa Julija Andrassyja za zunanjega ministra so odločile strokovno znanje in dobre grofove politične zveze.

Maščevanje. LDU Budapešta, 13. avg. (DKU.) Vojno ministr. poročajo: Kakor javljajo poročila, ki so do 12. avgusta popoldne prispela iz raznih krajev dežele, vlada povsod red in mir. Povsod zasledujejo komuniste in jih zapirajo. Kakor poročajo vrhovno poveljstvo, je v pokrajinah onstran Donave razoroževanje Rdeče armade in rdečih straž končano.

Reakcija na Ogrskem. LDU Budimpešta, 12. avgusta. (ČTU.) Že popolno ministrstvo Lovaszy se je v zadnjem trenutku razbilo iz doslej še nepojasnjenih vzrokov. Lovaszy je izjavil, da je vse, kar sledi, poizkus smeri, ki se pomika še bolj proti desni.

LDU Dunaj, 13. avgusta. (ČTU.) »Neuer Tag« poročajo iz Budimpešte: Reakcija rase od ure do ure. Vsi oni, ki so sodelovali pri vladi svetov, čeprav le v nepolitčnih funkcijah, so odstavljani. Mesto je obklojeno po vojakih, tako da je le malo politikov pobegnilo iz Budimpešte.

LDU Nauen 14. avgusta. (Brezlično.) Nadvojvoda Jožef si je z imenovanjem bivšega segedinskega poveljnika za vrhovnega poveljnika vse oрске oborožene sile in z imenovanjem generalštabnega šefa zagotovil ssegredinske častniške polke za svojo telesno gardo.

Proti Židom na Ogrskem. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) V Budimpešti se nadaljuje protizidovski pojavi. Dijaška deputacija je pri rektorju tehnične visoke šole zahtevala, da

izključi vse židovske dijake, ker nočejo z njimi sedeti v isti dvorani. Rektor jim je ugodil in dal izključiti vse žide, nakar so vsi židovski profesorji na vseučilišču in tehnični visoki šoli v znak protesta ustavili predavanja.

Francozi v Veliki Kanizi. LDU Budimpešta, 14. avgusta. (DKU.) Ogrski korespondenčni urad poročajo: Kakor javlja uradni list iz Velike Kanize, je tamonje vojaško štacijsko poveljstvo odredilo korake, iz katerih je sklepali, da je zasedba mesta po Francozih samo vprašanje nekaj ur.

Težave Nemcev. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) Stavka v Gorenji Šleziji se je razširila. Dosedaj štrajka več kot 60 odstotkov premožnikov. Samo oba zadnja dneva stavke je znašala vrednost izostale pridobitve premoga nad 4 milijone mark in odpadke mezd 1 milijon mark. Pogajanja so ostala brezuspešna. Večina delavstva se s programom radikalcev baje ne strinja, pa nima moči, da bi premagala teror. Od komunistične strani poizkušajo, da bi proklamirali generalno stavko. Ugotovili so komunistične agitatorije iz drugih delov Nemčije. Voditelji delavcev poizkušajo zamažati, da bi dosegli konec stavke. Tudi na srednješlezijskem ozemlju se opaža znatno gibanje, ker se ne dovaža zadosti živil. Delavci so izjavili, da ne bodo preskrbeli nih od njih delov dežele, od katerih ne morejo dobiti zadosti živil s premožom. Da se ne bi stavka še bolj razširila, se pogajanja nadaljujejo.

LDU Vratislava, 14. avgusta. (DKU) V Katovicu je prišlo danes dopolne od velikih izgrediv. Na trgu so prekucnili prodajalnice zaradi visokih cen in so jih oropal. Prodajalci so stekli. Redarstvo ni moglo opraviti ničesar proti množici, ki je narasla na tisoče. Čete so oddale strele, nakar se je množica razpršila in pustila več ranjencev na mestu.

Proti bavarskemu separatizmu. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) Nemška država prevzame 1. aprila 1921 bavarske državne železnice. Bavarska se je temu koraku prvotno nekoliko upirala, vsled enerzičnega nastopa narodne skupščine pa je popustila. Prodajno cenno določi državni sodni dvor.

V izgnanstvu. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) Dovoljeno je, da se general Liman von Sanders vrne domov. Feldmaršal Mackensen pojde v Solun, kjer ga bodo še vedno nadzorovali.

Na zimo bo hudo. LDU Nauen, 14. avgusta. (Brezlično.) V Monakovem pričakujejo na zimo tolikoake pomankanja premoga, tako da se bo baše moralo veliko število šol zapreti in vsa večja podjetja ustaviti. Menda bodo začeli izsekavati tudi mestni log.

Proti Habsburgu. LDU Inomost, 14. avgusta. (DKU) Iz Brezence poročajo: Včeraj je bila manifestacija za vzdržanje republike in je potekla mirno. Demonstranti so korakali pred vladno poslopje: deželni glavci je izjavil v nagovoru, da Predarisko ni nobeno torišče za monarhijo.

Razoroževanje Bolgarov. LDU Beograd, 13. avgusta. Dva francoska polka sta dobila povelje od glavnega stana vzhodne vojske, naj razorožita bolgarske čete in postavita potrebno število orožnikov za vzdrževanje reda in javne varnosti. To je bilo odredeno radi tega, da bi se ne ponovili izgredivi, slični onim v Lom Palanki. Vsi krivci teh izgredivov so bili pred vojnimi sodiščem obsojeni na smrt, ter je bila obsodba takoj izvršena.

Italija.

Vzroki poloma. LDU Rim, 14. avgusta. (DKU) Listi poročajo, da imajo poročilo preiskovalne komisije glede umika na Piavo v svojih rokah. Dokument vsebuje izjave vseh ministrov, predsednikov zbornice in senata, ter vseh oseb, ki jih je zaslila preiskovalna komisija. Komisija je imela 41 sej, zaslila je 21 senatorjev in 34 poslancev, prejela je 1274 pism, ki so poročala o specialnih dejstvih, in je pregledala 2310 dokumentov. Člani komisije in tajniki so odklonili odločitev. Kakor poročajo »Corriere della sera«, se bo ministrski svet danes nečal s tem poročilom. Ministrski predsednik Nitti bo poročal tudi o naznanilu Tittonija glede pogajanj za rešitev italijanskega vprašanja.

Lahi in Ogr. LDU Berlin, 14. avgusta. (DKU.) »Vossische Zeitung« poročajo iz Lugana: »Corriere della sera« nadaljuje s svojim razmotiranjem o državnem preobratu na Ogrskem, ki ga označuje kot nevarno za Italijo, ker se mora smatrati, da nadvojvoda Jožef ne stremi samo po ogrski kraljevski kroni, temveč tudi po vzpostavitvi avstro - ogrske monarhije. Ako bi se to stremljenje nadvojvoda Jožefa uresničilo, bi bila Italija oškodovana za uspehe svoje zmage, ker bi nastala nova irredenta in bi novonastala država poizkušala, da se jo razširi.

Oddaja orožja. LDU Milan, 14. avgusta. (Brezlično.) Uradni list objavlja naredbo, po kateri se morajo oddati vse vrste orožja in streliva. Oddaja se začne takoj. Kdor se tej naredbi protivi, bo strogo kaznovan.

Kam v nedeljo?

V Kočevje!

Razgled.

Zopet rekord. LDU Pariz, 14. avgusta. (DKU) Agence Haas poročajo: Letalski poročnik Weiss in mehanik Blague sta dosegla v aeroplanu višino 9000 metrov in sta s tem prekosila svetovni višinski rekord. Dvignila sta se ob 3. uri 50 minut popoldne. Temperatura je znašala minus 32 stopinj. Natančna višina se bo še preračunala.

Sokolstvo.

Sokolski zlet v Kočevju. Iz zletenepisarne. Zlet v Kočevju se vrši ob vsakem vremenu. Zletna pisarna posluje danes do enajstih ponoči. Sprejema se celi dan prijave in daje vsa zletna pojasnila. — Posebni vlet odhaja iz Ljubljane zjutraj ob 5. uri in pride v Kočevje nekaj po osmi uri. Iz Kočevja odhaja ob 9. uri zvečer in se vrne v Ljubljano malo pred polnočjo. Udeleženci posameznih društev naj se zbero na zmenjenem prostoru v svojem okraju, odkoder odkorakajo skupno tako, da so zadnji čas ob pol petih na južnem kolodvoru in sicer na trotoarju na drugi strani ceste pred kolodvorom. Društveni reditelji javi prihod vodstvu. Oddelke počaka v dvorodu daljnega povelja. To velja za vse udeležence, one v kroju, kakor za one v civilu. Vstop v vozove naj bo miren in dostojen. — Zastavice, kaj cvetja, košček sveče, malo kruha s seboj! — Vsakega udeleženca sveta dolžnost je, da se brezpopojno pokori odredbam zletnega vodstva. — Cenjeni starši, prosimo Vas, pridite v nedeljo ponoči na južni kolodvor čakati svoje ljubljence, ki pojdejo z nami. — Zletne vstopnice po 3 K so v predprodaji pri bratu Gorupu v Prešernovi ulici trdkra Mejač. Od šeste ure dalje v zletni pisarni. V pisarni se danes popoldan dobe tudi vozni listki (legitimacije). Pridite po nje tisti, ki ste že prijavljeni in vožnjo plačali. — Odsek rediteljev ima danes ob pol devetih pri »Sokolu I« svojo sejo. Pridite vsi! — Udeleženci vnanjih društev, ki dojdejo že danes v Ljubljano, oglašajte se naj se v pisarni radi prenočišča. — Trobentači rogove s seboj! — Vozne legitimacije je varno hraniti in jih pred odhodom na dom vrniti vodstvu zletne pisarne. Reditelji jih pobere. — Kaj več v pisarni! Kdor bi zjutraj zamudil, naj se poslužuje rednega vlaka. Toraj na svidenje! Zdravo! — Predsedstvo župe Ljubljana I.

»Sokol I« Zletniki se skupno zbiramo ob 1/5. pri šoli na Ledini.

»Sokol II« Skupno zbiralšče do 1/5. je pred šolo na Cojzovi cesti.

V Kočevje vozita dva posebna vlaka po 15 voz, s presledkom par minut. Prvi odhaja ob 5. uri zjutraj. Prijavite udeležbe! Na zdar! — Vodstvo zletne pisarne, Trg Tabor 2.

»Sokol II« naznanja vsem bratom in sestram, kakor tudi onim, ki so se priglasi k zletu v Kočevje pri »Sokolu II«, da je zbiralšče na Grabnu pred šolo, v nedeljo zjutraj ob 4. uri, odhod točno ob 1/5. Starši naraščajo se prosijo, da pridejo s svojo, deco pravočasno tudi na Graben pred šolo, kjer jih prevzamejo v popolno nadaljnjo varstvo njih vadiitelji. — Odbor.

»Sokol« na Viču praznuje 10letnico svojega obstoja, dne 7. septembra t. l. Isti dan se vrši tam celodnevni zlet ljubljanske župe. Pozivljamo vsa društva ljubljanske župe, da se marljivo pripravljajo za ta zlet, da z delom dostojno praznujejo 10letnico dela vrliga viškega Sokola.

Delni zlet Slovenske Sokolske Zveze se vrši v Ljubljani, dne 21. septembra t. l. Natančnejša navodila slede: Slovenska Sokolska Zveza je dobila en vzorec lepih nizkih telovadnih čevljev iz črnega usnja. Bratje ali sestre, ki potrebujejo telovadne čevlje si lahko ogledajo vzorec v Zvezini sobi v Narodnem domu. Čevlji stanejo 85 K in se naročajo pri Zvezi. Društva naj pošiljajo naročnice skupno — pri vsakem je navesti številko čevljev.

Ljubljanska župa. Pozivljamo bratska društva, da se udeležijo jutrajnjega zleta župe Ljubljana I. v Kočevju v kolikor mogoče velikim številu.

Povodom sokolske slavnosti v Radehah pri Zidanem mostu, ki se vrši dne 17. avgusta t. l. sporoča južna železnica sledeče: Udeleženci iz Ljubljane se pripeljejo z vlakom št. 36a odhod iz Ljubljane ob 10 uri 41 minut, udeleženci iz Celja z vlakom št. 35a, odhod iz Celja ob 12 uri 25 minut in oni iz Zagreba deloma z vlakom št. 509, odhod ob 8 uri 59 minut, in deloma z vlakom št. 503, odhod ob 13 uri 10 minut iz Zagreba. Udeleženci v smeri proti Ljubljani se vrnejo z vlakom št. 45, odhod iz Zidanega mosta ob 21 uri 23 minut, v smeri proti Celju s tovornim vlakom št. 828, odhod iz Zidanega mosta ob 23 uri 45 minut in prihod v Celje ob 0 uri 57 minut in oni v smeri proti Zagrebu s tovornim vlakom št. 550 odhod iz Zidanega mosta ob 22 uri 38 minut in prihod v Zagreb ob 2 uri 14 minut. Tovorna vlaka št. 828 in 550 imata postanek v vseh postajah. Udeleženci iz Ljubljane in Celja mora-

jo izstopiti oziroma vstopiti v postaji Zidani most in oni iz Zagreba v postaji Radeče, kjer bo imel v svrhu vstopanja tudi tovorni vlak šte. v 550 postanek.

Sokol v Radehah priredi dne 7. septembra t. l. javno telovadbo, združeno z ljudsko veselico, na kar bratska društva in prijatelje Sokolstva že danes opozarjamo.

V nedeljo, 17. t. m vsi v Kočevje.

Dnevne vesti.

Vojaška obveznost. Dobili smo dopis: »Ker se je te dni raznesla vest, da morajo primorski rojaki, ki prosijo za odpust iz vojaške službe, tekom petnajst dni zapustiti jugoslovanske meje ter oditi domov v zasedeno ozemlje, je med fanti precejšnje razburjenje.« Informirali smo se o zadevi pri pristojni oblasti in pojasnimo, da odgovarja to v toliko resnici, da morajo letniki 1895 do 1898, ki imajo sicer domovinsko pravico v zasedenem ozemlju, pa se sedaj nahajajo v Jugoslaviji, zadostiti ravno tako svoji prezenčni službi, kakor fantje istih letnikov z domovinsko pravico v Jugoslaviji. Iz službe se odpustijo le takrat, ako izjavijo, da gre do domov, kar morajo potem tudi faktično storiti in sicer tekom tridesetih dni. To je popolnoma jasno. Kajti ne gre, da bi se fant, dokler je vojaško obvezan izgovarjal, da je begunec in se na ta način opustil vsake vojaške službe. Nikdo pa ne sili onih, ki so že zadostili svoji vojaški dolžnosti, da bi se morali izseliti, ko stopijo v civil. Nasprotno, dobrodošli ste nam!

Kaj je z našimi vjetniki? Imam sina v nemškem vjetništvu, v Marchtrenku pri Lincu. Piše, da se mu zelo slabo godi, da strda in medli, a od nikoder nobene pomoči ni. Denarja ali živeža mu ne morem poslati in tako mladenič počasi gineva in umira grozne lakote. V vjetništvu se nahaja že od 29. aprila 1919 — a rešitve ni. Bil sem že pri deželni vladi, pisal Dravski divizijski komandi ter prošil in rotli, da naj ti dve oblasti skušata olajšati našim vjetnikom neznošno stanje, a nobena oblast se do sedaj ni zganila. Moj sin se je udeležil več bitk v Italiji, bil tudi ranjen, trpel je mnogo; a vse to trpljenje, kakor pravi sam, ni primerjati temu, kar trpi sedaj. Šel je z vsem navdušenjem v boj proti Nemcem, boril se hrabro — a sedaj trpi in trpi. Vprašam merodajne oblasti, ali res ne morejo olajšati stanja našim vjetnikom? Ali naj naši sinovi, ki so šli v boj domovinske ljubavi navdušeni, ginevajo in mro počasne smrti vsled lakote?! Domovina jim je dolžna pomagati. Prosim tudi v imenu drugih staršev, kojih sinovi so v vjetništvu: Gospodje pri vladi ozir. vojaškem poveljstvu, spomnite se naših sinov, rešite jih suženjstva in lakote, ali pa jim vsaj olajšajte gorje! Gre tu za življenje mladih fantov, katere bo domovina še potrebovala, zato je skrajni čas, da se pristojne oblasti zavedo svoje dolžnosti. Upam, da ta prošnja ne ostane — kakor dosedaj — glas vpijočega v puščavi, in da dobimo vsaj obvestilo, kaj se je zgodilo v prid trpinom. Oče.

Številke govore! Na Kranjskem se je že pred vojno izpilo za 40 milijonov opojnih pižav na leto, med tem ko je ves zemljiški davek znašal 3 milijone kron. Vsi Slovenci skupaj smo izdali za alkohol (to je 5 milijonov litrov žganja, 13 milijonov litrov piva in 15 milijonov litrov vina) v enem letu 100 milijonov kron. Pri sedanjih cenah znašajo izdatki za alkoholne pižave najmanj desetkrat toliko letno, torej najmanj 1 milijardo. Koliko kmečkih posestev bi se moderno uredilo, koliko šol in udobnih delavskih stanovanj bi se sezidalo z eno desetino te vsote! — Za vsoto, katero je izdalo delavstvo v 25 letih samo za žgane pižave v naši domovini, bi n. pr. lahko kupili vsa tovarniška podjetja na Kranjskem.

Iz italijanskega vjetništva se je pred par dnevi vrnil naš rojak podpolkovnik g. Al. Serbec, doma pri Sv. Antonu v Slov. goricah. G. Serbec se je vrnil lansko leto po 2000 km dolgem pešpotovanju iz Rusije, pa so ga kot zavednega Slovenca takoj zopet poslali na fronto; pri prevratu pa je bil z večimi drugimi zajet. Kot pristen sin slovenske Prlekije poprej ni imel sreče, da bi bil služil v svoji slovenski domovini, ampak je bil 30 let na Češkem. Upamo, da ga bodo naše vojaške oblasti sedaj vsaj nekaj časa pustile v ožji domovini.

Vrli Ratečani trpe že dobrega pol leta najhujše škane Italijanov, ki imajo zasedene njihove njive, travnike, pašnike in senožitje. Zvinorela je močno oškodovana, prehrana ogrožena, preiskavati se morajo pustiti pred in po delu, delati smejo le par ur na dan, zapirajo jih in vendar niso niti trenutek omovali, kam spadajo. Zvesti so Jugoslaviji, naj jih ta ne pozabi!

Pisemska cenzura v Mariboru javlja: Ker se premožni ljudje pri dopisovanju z inozemstvom ne drže tozadevnih pravil, se javnost ponovno opozarja na sledeče: Vsa prijavna pisma iz inozemstva in v inozemstvo morajo biti odprta

in na njih naj bode naveden naslov odpošiljatelja. V interesu vsakega posameznika je, da se strogo drži teh pravil, v nasprotnem slučaju škoduje le sam sebi in zaprtu pismo nikdar ne doseže na svoj cilj; s tem se tudi ovira poslovanje cenzure in trpi poštni promet, ker vse je na kvar splošnosti in posameznika. Poštni promet v Nemčiji, Madžarsko, Bolgarijo, Turčijo, Ukrajino, Rusijo, Italijo še ni odprt in se do nadaljnjega obvestila naj ne oddajajo pismenke pošiljke v te države.

Tihotapstvo. Iz Gornje Radgone se nam poroča: Čudne stvari se dogajajo pri nas. Tihotapstvo in tatvine za živino in drugimi življskimi potrebščinami se vršijo v takem obsegu, da milijoni nemško žigosanih bankovcev preplavljajo gornjeradgonski, radgonski in črnokranjski okraj. Nekaj nečuvenga pa je to, ko smo čitali te dni v časopisih razglas, da gornjeradgonska posojilnica — proti mali (?) odškodnini — zamenjuje nemško žigovani denar za jugoslovanskega. Za izmenjavo se odtegne po 2%. Tajnik tega zavoda — bivši nemščur, ko še je bil uslužben kot pisar pri advokatu dr. Fichtenau — razglasa, da je izmenjal en sam dan nad en milijon kron nemško žigovani denarja, en dan zopet pol milijona kron. Prihajajo stranke, ki zmenjajo po 60.000 kron en sam dan. Od kot prihaja ta denar? Ali se s tem ne pospešuje tihotapstvo na debelo? In naše oblasti? Ali jim je to znano in tako »delovanje« sploh dopustno?

Iz preserske občine. Je že pol leta, kar so občani vložili pritožbo proti tuk. županu. Očitati so mu razne pregrehe pri obč. gospodarstvu, aprovizaciji itd., zahtevali, da se župan odstopi. Pritožbo je podpisala večina obč. odbornikov in drugi posestniki, a rešitve čakamo zaman. Bil je tu pač neki gospod, zaslišal par ljudi, a od tedaj je vse zaspalo. Dolžnost oblasti je, da bi bila poklicala vse one, ki so podpisali pritožbo in jih zaslišala. Zahtevamo, da se to zgodi! Kaznovan mora biti župan, ali pa oni, ki so podpisali pritožbo. Nekaj se mora zgoditi! Susteršičijanci naj izkazujejo s povzra! Omenimo, da je župan Rogelj še le tedaj odstranil slike Habsburžanov, ko je prišel k njemu preiskovat gospod baše poslan od komisije za likvidacijo deželne uprave. Ali mar štiti župana poverjenostjo za notranje zadeve? Naj se isto zaveda svoje dolžnosti, ni ne bomo mirovali, dokler ne bo reda in to tudi tedaj ne. Če je to kakemu gospodu všeč ali ne. Pod klobukom ne bomo igrali — hočemo jasnosti! Smo v svobodni Jugoslaviji in pa demokraciji. Hočemo, da se grehi posameznih ne prikrivajo. Drevo se mora lečiti pri koreninah. Kakršna občina, taka pokrajina, taka država. Vsakemu svoje po zaslužku. Župan Rogelj bi moral že davno zginiti s povzra, če bi se kaka višja oblast pobrigala za to in zadevo preiskala nepristransko. Mi zahtevamo in bomo zahtevali: Proč z vsako korupcijo, protekcijo in komednostjo! Občni blagor nam je na srcu, ne pa blagor posameznika. Le na dan ščurki iz lukni, pokažite pravo barvo ljudstvo vas spozna in odleteli boste tako gotovo, kakor je amen koncem očenaša! Smo v svobodni državi, navdušeni Jugoslavlani, ne trpimo dvoživke in jegulj med sabo, posebno pa ne na vladajočih mestih. Gnolibo treba takoj odstraniti ter zadušiti zlo v kali. Ker se glede župana ničesar ne ukrene, ni čuda, če pravi županja: »Kdo nam pa kaj more?« — Pozivamo torej merodajno oblast, da se zgane, ako ne, si bomo poiskali drugih potov. Ne bojimo se, v svesti si svojih pravic, nikogar in hočemo vztrajati v svoji zahtevi toliko časa, da bomo vedli pri čem smo. Prestrašiti se ne damo, ker iščemo in hočemo le pravice. Naj torej pristojna oblast stori svojo dolžnost — pa mirna Bosna!

Občani. Gozdari! Glavno poverjenstvo za agrarno reformo v Ljubljani pozivlja absolvente visokih, srednjih in nižjih gozdarskih šol, ki niso v državni službi in žele zaposlitve, da se javijo pri omenjenem poverjenstvu.

Ženska šentjakobsko-trnovska podružnica sv. C. in M. vabi svoje članice k maši zadušnici, ki se bo darovala dne 18. t. m., ob 8. uri v trnovski cerkvi za rajno gospo Alojzijo Widmajerjevo.

Tvornico šolskih zvezkov je na novo ustanovila Učiteljska tiskarna v svojih prostorih v Franciškanski ulici šte. 6 v Ljubljani. S tem pridobi Slovenija zopet novo podjetje, ki je bilo že zdavnaj potrebno in ki bo preskrbelo naše šole s potrebnimi zvezki. Tvornica je z obratom že pričela in ima vse potrebne zvezke za odpošiljanje že pripravljene. Izdelki so iz dobrega papirja in ličnimi zunanji ovitki in se kot domači izdelek najtopleje priporočajo. Poročil se je g. Jože Majerle iz Dola z gđ. Marijo Fugina, hčerko g. Jurija Fugina, trgovca in posestnika v Starem trgu pri Ormožju. Bilo srečno!

Zloraba alkohola učinkuje sicer polagoma, a gotovo uničujoče. Alkohol povzroči: prezgodnjo spolno zrelost, spolne bolezni, pešanje vida, tresenje rok in nog, božast, ožnost, topost, norost, samomor, razne bolezni krvi, žleda, jeter, ledvic, črev, srca in živcev. Nečloveško bi bilo, še nadalje mirno gledati, kako nam alkoholizem polni

bolnišnice, norišnice, sirotišnice, kaznišnice in prisilne delavnice. — Kdo nam leto za letom zmanjšuje produktivno moč našega delavca in kmeta? Alkoholizem! — Kdo je glavna zavora delavskemu gibanju pri zasledovanju njegovih političnih, gospodarskih in kulturnih ciljev? Pivske navade! — Kdo nam zapeljuje mladino k pijančevanju? Zgled staršev in terorizem okolice!

V deželno vzgojevališče (poboljševalnico) v Ljubljani je bilo od leta 1913 do 1918 sprejetih 178 gojencev. Od teh je imelo stariše-alkoholike 132 dečkov t. j. 74%. Gojenci so bili stari od 12 do 17 let.

Neki stražnik, čegar ime mi je neznan — mož je bil gostilničar v Kobarižu zraven vodnje, podomače pri Winklerju, naj se zgleda v ponedeljek dopoldne pri g. Mikleu v Čopovi ulici št. 19, ker imam važna poročila zanj.

Koncert se vrši jutri v nedeljo v kavarniških prostorih Narodnega doma. Svira salonski orkester. Začetek ob 14.21. uri. Vstopnina prosta.

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop.	737.0	29.7	sl. jug.	več. jas.
15.	9. zv.	736.4	22.9	sl. jug.	jasno
15.	7. zj.	736.9	18.9	brezvet.	megla
16.	2. pop.	736.7	30.0	sl. jug.	pol. oblač.
16.	9. zv.	738.1	23.3	sl. zapad.	jasno
16.	7. zj.	741.2	18.8	sl. vshod.	"

Padavina v 24 urah 10.5 mm
— Srednja večeršna temperatura 24.10, normalna 18.90 — Vremenska napoved za jutri: Lepo, mirno in severno vreme brez padavin.

Kultura.

Ravnateljstvo opernega gledališča v Ljubljani potrebuje pevce basiste in altiste za zbor. Reflektanti naj se osebno zglase v pisarni tajništva v opernem gledališču.

Iz pisarne dramskega gledališča. Vsi angažirani člani, administrativno in tehnično osebje, naj se javijo v ponedeljek 18. t. m. ob 10. uri v dramskem gledališču, k skupnemu sestanku.

Jugoslovanski konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani, ki se ustanovi v prvih oddelkih letošnje jeseni, bo nudil v svoji popolnosti mladini umetniško izobrazbo v vseh strokah glasbe in igralske umetnosti. V svojih oddelkih bo obsegal: 1. šolo za vse glasbene instrumente: klavir, orgle, gosli, violo, čelo, kontrabas, flavto, obo, klarinet, fagot, rog, trobento in pozavno v 6 do 7 letnikih; 2. šolo za glasbeno teorijo, ki obsega elementarno teorijo, harmonijo, kontrapunkt in kompozicijo z njeimi pododdelki za izobrazbo kapelnikov, opernih in koncertnih dirigentov, pevovodij in glasbenih učiteljev v 6 do 7 letnikih; 3. šolo za izobrazbo v solopetu za koncert in opero v 6 letnikih; 4. operno šolo v 3 letnikih; 5. dramsko šolo v 3 letnikih. Konservatorij naj bo kulturno svetišče glasbene, operne in dramske umetnosti. Osamosvoji, pospešuje in z vso skrbnostjo naj goji svojo jugoslovansko glasbeno kulturo do najvišje popolnosti, ki bo mogla tekmovali s svetovnimi kulturnimi narodi. Potreba ustanovitve jugoslovanske konservatorija je postala nujna. Jugoslovanski narod v vseh imenih v Srbiji, Hrvatih in Slovencih ima veliko nadarjenost za petje in glasbo. To je dokazal pri vseh treh plemenih, odkar je bil obilo povsodi, visokih šol za umetnost pa ne. Pri Slovencih se je v zadnjih desetletjih z delovanjem »Glasbene Matice« izobrazilo precejšnje število talentov do uglednih umetnikov. Temelj jim je položila »Glasbena Matica«, po dovršenih »Matičnih študijah«, pa so izpolnili svojo izobrazbo na konservatorijih v Pragi, na Dunaju itd. Potrebujemo umetnikov pianistov, violonistov, čelistov-solistov; konservatorij izobraženih glasbenih učiteljev za vse predmete po glasbenih šolah, gimnazijah, učiteljskih, realnih, licejih, meščanskih šolah; v društvi pevovodij, v gledaliških kapelnikov in korepetitorjev, za koncerte koncertnih dirigentov itd. Resno delujoči konservatorij bo mogel lastne državljane izobraziti in podati svojemu narodu. Gojitev in izobraževanje, orkestralne glasbe je za obstoj in delovanje vseh opernih, gledaliških in vojaških orkestrrov v celi Jugoslaviji absolutno potrebna, da ne bomo vedno navezani na import tujih državljanov. Tudi naši talenti naj se posvetijo karijeri orkestrskega glasbenika. Brez te izobrazbe ne bo mogla procvitati ne gledališča, ne simfoniška umetnost v Jugoslaviji. Prav ista potreba se kaže glede opere. Ustanovitev operne šole je nujna potreba. »Glasbena Matica« je v tej stroki dosegla že mnogo uspehov (Betetto, Križar, Rijavec, Polakova, Thalerjeva, Lovšetova, Devova), še več pa bo dosegla, če se omogoči ustanovitev popolne operne šole združene s konservatorijem. Vsa operna gledališča v Jugoslaviji so z

glavnem navezana na domače operne moči.

Enako nujna, če ne še večja pa je potreba ustanovitve dramske šole. V celi državi ni niti ene sistematično urejene. Vse igralske moči so se izobrazovale le autodidaktično, po poti realne prakse na gledaliških in v potujočih družbah. Ta način pa je težak in nesiguren in čisto uničuje eksistenco. Brez lastnega konservatorija bi naši veliki talenti ostali podrejeni. Že iz teh kratkih opazk je potreba ustanovitve konservatorija razvidna, utemeljena in nujna.

Dijaški dom v Ptuj. Dobili smo prospekt, iz katerega je razvidno, da nudi ta zavod gojencem vse, kar je potrebno za njih telesni in šolski napredek. Sprejemajo se dijaki za gimnazijo, deško meščansko šolo (letos I. in eventualno 2. razred in izjemoma tudi za 4. in 5. razred ljudske šole). Prijave sprejema in natančnejša pojasnila daje vodstvo dijaškega doma v Ptuj, Slovenija.

Gospodarstvo.

Resna ovira denarnemu prometu. V Krškem in po okolici se zavrača žigovani denar če se ne more čitati dotičnega pečata. Začeli so s tem baje posamezniki, a ko so začeli isto praktirati tudi državni uradi, je postala ta navada splošna ter tvori danes že prav občutno oviro prometu. Da delajo to državni uradi na svojo roko je malo verjetno, ker bi bila to pač brezmejna nagajivost napram občinstvu, če pa imajo navodila od »zgoraj«, je izdane takega navodila malo rečeno prav nesrečno. Istina je, da se ves naš denar ni žigosan, da prihaja v državo še nežigosan denar (oz. je prihajal, dokler niso tudi sosedje žigosali) in ker je sedaj žigosani jugoslovanski denar v kurzu za spoznanje višji, je gotovo, da skušajo posamezniki žigovati »na svoj račun«. Zgoraj omenjena »navada« tega ne bo preprečila. Pomisliti je treba, koliko različnih pečatnikov se je uporabljalo pri žigosanju. Lahko trdimo, da dostop k najmanj četrtini teh pečatnikov ni posebno težak (po prijateljih itd.), da torej vsak prekanec lahko naknadno »pravilno« žigovani denar. V tem oziru je zavračanje nejasno čitljivih pečatov pač udarec v vodo. Na drugi strani je pa tudi velika krivica. Pomislimo, kako se je vršilo žigosanje. Koliko žigov se že prvi dan ni moglo čitati (slab pečatnik, hitro žigosanje i. dr.) in če se je moglo takrat, kaj napravi z denarjem sto in sto rok! (neprimerno barvilo i. dr.) Kako naj kontrolira bankovce analifabet. Če se je že žigosanje vršilo na tako primitiven način, naj se pa žigosu še enkrat na si-gurnejši način, če še res ne moremo dobiti jugoslovanskega denarja, nikar pa ne gre, da bi moral vsled primitivnosti »od zgoraj« trpeti denarni promet malega človeka. Opozarjamo oblasti, da to neumestno razvado nemudoma odpravijo. Zaupanje v papirni denar itak izginja.

Imovina naših državljanov na Ogrskem. Finančno ministrstvo v Beogradu je s odlokom J. Br. 1979 od 3. avgusta 1919 obvestilo delegacijo ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, da osrednja vlada ni pozvala naših državljanov, da v zmislu zahteve madžarske sovjetske vlade prijavijo svojo imovino na Ogrskem, ker je francoska vlada proglasila vse tozadevne dispozicije Bele Kune za prosto tatvino. Te dispozicije za naše državljane ne morejo imeti pravnih posledic. Naša osrednja vlada kakor tudi vse ostale zavezniške vlade so v tem vprašanju izjavile, da soglašajo z negiranjem francoske vlade. Zavezniške vlade bodo same — brez poprejše prijave posameznih strank — mednarodnim potom vzele v zaščito interese svojih državljanov.

Bencin je dospel. LDU. Beograd, 14. avgusta. Dospela je velika množica bencina, ki se bo razdelila med posestnike poljedelskih strojev.

Članje deželne zadruge brjvice dobe rati. spirit. Zglasti se je do 30. avgusta, na poznejše priglasitve se ne oziira več. Izkaznice daje zadrugi načelnik.

Električna zadruga v Sp. Šiški. Pripravljalni odbor imenovan zadrugo opozarja tem potom posestnike in posestnice v Sp. Šiški, da se vrši še jutri v nedeljo 17. t. m. od 9. do 12. vpišovanje članov k zadrugi. Dotični, kateri se niso pristopili, naj to store sigurno jutri, ker odbor mora imeti približno število članov z žarnicami na razpolago, da zamore nadaljnje korake napraviti s centralo glede toka. Ne zamudite prilike, ker električna razsvetljava je v Šiški neobhodno potrebna. Doleži so varno naloženi, glede tega ni potreba imeti nobenega pomisleka. Kdor se ne bo vpisal kot član, se mu pozneje pri oddaji toka gotovo ne bo moglo tako točno in zanesljivo vstopiti, kakor pa članom. Ne zamudite prilike, ker danes si še skoraj vsaka vas nabavi to luč, li mora Sp. Šiška res ostati zadnja. Vsako tako podjetje se je še dobro obneslo in tudi to bo dober sad rodilo, samo 10 let prepozno se je s tem delom pričelo. Torej pristopi naj jutri vsak

alehern posestnik Sp. Šiške k zadrugi. Pripr. odbor.

Ustanovljen občni zbor gremija trgovcev za politični okraj Litija se vrši dne 24. avgusta 1919 ob 2. uri popoldne v Šmartnem pri Litiji v prostorih gospoda Iv. Robavs s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo odposlanca Zveze trgovske organizacije za Slovenijo. 3. Čitanje in odobrenje pravil. 4. Volitev odbora. 5. Raznosterosti. Z ozirom na važnost organizacije prosimo p. n. tovarišče da se zanesljivo udeležijo ustanovnega občnega zbora. Ako kdo izmed g. trgovcev pomotoma ni dobil posebnega povabila, naj mu to služi kot vabilo.

Državna posredovalnica za delo. Podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 3. avgusta do 9. avgusta 1919 je iskalo delo 183 moških in 83 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 105 moških in 49 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo v tem času 112. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo je od 1. januarja 1919 do 9. avgusta 1919 iskalo delo 12.067 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 10.498 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3720. Delo iščejo: pisarniške moči (380), trgovski sodruidniki in sodruidnice (248), dninarji in dninarice (101), služkinje in kuharice, peki, mlinarji, mesarji, poljski delavci in delavke, natakariji in natakarike, šivilje, krojači, čevljarji, sluge, vratarji, hišniki, oskrbniki, ekonomski, ključavničarji, strojniki, mehaniki, kurjači, elektrotehniki, kleparji, steklarji, skladiščniki itd. V delo se sprejmejo: služkinje in kuharice (107), težaki, hlapiči (108), dninarji, zidarji, poljski delavci, stavnjeni in strojni ključavničarji, mizarji, tesarji, gozdni delavci, žagarji, sodarji, vrtnarji, gospodinje, kolarji, pletarji, kovači, kleparji, kolarji, vzgojiteljice, prodajalke in vajenci.

Sport.

Dirka kluba slovenskih kolesarjev »Ilirija« okrog jezera na Bledu se je vršila včeraj kot zaključek športnih tekem, prirejenih po Tourist - Office. Uspela je nad vse pričakovanje tako v športnem kot v prireditvenem oziru. V športnem oziru so dosegli tekmovalci hitrostni rekord za to progo, kajti vozili so kljub slabi, ozki cesti, polni nevarnih ovinkov, s hitrostjo 32'150 km. Startalo je 10 dirkačev. Prvi je prispel na cilj stari prvak »Ilirije« gosp. Fran Ogrin, ki je prevozil progo 6 1/2 km v 12 min., 9 in 2/5 sek., ter dosegel s tem dosegel hitrostni rekord za to progo. Drugi je bil g. Reboli, v 12 min., 10 1/5 sek., tretji g. Joso Pogačar v 12 min., 22 2/5 sek. Sledili so g. Kastelec, Marčan, Šiškovč in Nosan, ki so prispeli vsi v maksimalnem času na cilj. Trije dirkači so imeli malo nezgodo, ki jim je onemogočila nadaljno tekmovalje. Nešteto občinstva je z največjim zanimanjem sledilo interesantni dirki, ki je imela osobito pred ciljem najlepše momente v zadnjih bojih za prvenstvo. Za red je bilo izborno preskrbljeno, za kar gro osobita hvala požarni brambi iz Mlineza in Bleda ter sosednim in domačim orožnikom.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo občinskih tajnikov za Slovenijo s sedežem v Zalcu pri Celju pozivlja na podlagi zadnjega društvenega sklepa vse občinske tajnike, poduradnike in uslužbence, da nemudoma prijavijo svoje bivališče in pristop k društvu. Gre za skupno ureditev prežalostnih stanovskih razmer, katere zamore društvo le na ta način uspešno urediti, ako ima zadostno število udov za sabo. Najpotrebljivejši do danes je občinski tajnik, oziroma uslužbenec. On dela in dela največ za državo in vse druge urade, nazadnje šele za občino in dobi za svoj trud tako malenkostne zneske od občine, za današnje razmere naravnost neverjetne. Ker tvorijo občine z dobrim uradovanjem temeljno podlago vsaj državi, bi bila dolžnost države, da prevzame izvršujoče funkcije v svojo oskrbo, kar zamoremo doseči s skupnimi močmi.

Glasno društvo v Gorjah vabi na veseličo v proslavo svoje 25letnice, ki bo dne 17. avgusta. Ob 11. uri bo maša, potem nagovor na člane, ki že sodehujejo 25 let pri društvu. Popoldne ob 3. uri velika veseliča v gostilni g. Vinkota Jana v Spodnjih Gorjah. Za kosilo se je priglasiti do četrtka.

Veseliča zveze poštinskih organizacij se je vršila v petek, 15. t. m. popoldne na obširnem vrtu hotela Tivoli. Postavljeni so bili razni paviljoni z okrepčili, svirala je pri prireditvi neumorno naša domača vojaška godba, proti večeru pa se je razvil v gostilniški dvorani animiran ples. Naval občinstva je bil velik in le prezgodnji dež je napravil prireditvi konec.

Občni zbor šentjakobsko-trnovske moške podružnice družbe sv. Cirila in Metode se je vršil v petek, 15. t. m. dopoldne v gostilni pri Smoletu v Koleziji. Predsednik g. Vončina je pozdravil navzoče ter poročal o delovanju družbine podružnice med vojno. Iz vestnega tajniškega poročila g. Makarja posnamemo le toliko, da je podružnica ena najstarejših in ker med vojno ni mogla praznovati dostojno tridesetletnico svojega obstanka, bo priredila tekmo mo-

seca septembra veliko narodno prireditev v Hribarjevem gaju. Iz blagajniškega poročila posnamemo da je imela podružnica 1088 K dohodkov, kateri znesek se je oddal glavni družbi. Izvoljen je bil nato sledeči odbor: predsednik g. Vončina, podpredsednik g. Smole, tajnik g. Makar, blagajnik g. Sterlekar, odborniki gg. Roda, Endlicher, Kalmus, Jeruc, Kovač, Verbič, Šiš in Franzl Srečko; pregledniki računov gg. Likozar in Marn.

Najnovejša poročila.

Vesti LDU.

ZVEZA NARODOV IN AMERIŠKO JAPONSKA NAPETOST.

Rotterdam, 15. avgusta. (DKU). »Nieuwe Rotterdamse Courant« javlja iz Londona: Izjave v senatu o japonski nevarnosti v Ameriki so napravile zelo velik vtis. Te izjave so najučinkovitejši in najnevarnejši napad na zvezo narodov. Izključeno je skoraj, da se bo mirovna pogodba ratificirala brez omejitve. Ker noče Wilson poročati senatu o mirovni pogodbi, potkusa senatski odsek za zunanje stvari doseči, da bo polkovnik House poročal odseku.

AVSTRIJSKI PROTIPREDLOGI ZA VRNJENI.

LDU, St. Germain, 15. avgusta. (DunkU). »Excelsior« javlja: Teritorialna komisija mirovne konference je včeraj proučevala teritorialne protipredloge nemško - avstrijske delegacije. Komisija ni sklenila nobene izpremembe pogodbenih klavzul. List »Rapport« pa piše, da komisija ni izvršila nobenih velikih izprememb.

AMERIŠKA POMOČ KOLČAKU PROTI BOLJŠEVIKOM.

LDU, Washington, 15. avgusta. (DunkU). Z veliko naglico nakladajo ameriški material, ki je dotočen za Kolčakovo armado. Odposlali bodo 45.000 pušk, več milijonov patron in veliko množico opremeza materiala preko Vladivostoka Kolčakovi armadi.

BOLGARSKE MEJE.

LDU, Pariz, 15. avgusta. (DunkU). (Brezzično.) Vrhovni svet se je včeraj pečal z določitvijo bolgarskih mej.

TURKI SE GIBLJEJO.

LDU, Pariz, 15. avgusta. (Brezzično.) Francoski časopisje ugotavlja, da se nacionalistično gibanje v Turčiji, zlasti v Anatoliji in v azijskih provincah zelo razširja.

ROMUNI POPUSTILI.

LDU, St. Germain, 16. avgusta. (DunkU). Kakor poroča »New York Herald«, izraza romunska nota obljavo, da se se alirane in asociirane sile spotikale ob akciji romunske vojske. Romuni so pripravljati, doseči glede nadaljnega postopanja sporazum z komisijo ententnih generalov v Budimpešti. Vrhovni svet je na romunsko noto odgovoril z brzotjavko, kjer izjavlja svojo zadovoljnost z romunskim naziranjem glede skupnega delovanja za entento.

LASKE TEŽAVE.

LDU, Rim, 15. avgusta. (DunkU). V senatu je izjavil minister za prehrano Ferraris, da je splošna prehranjevalna kriza tako resna, kakor med vojno. Dežela, ki je med vojsko doživela toliko žrtv, mora še to trpljenje hrabro prenesti.

PROTI VOJNIM DOBIČKARJEM V ANGLIJI.

LDU, London 15. avgusta. (DunkU). Poslanska zbornica je razpravljala o zakonu proti vojnim dobičkarjem. Razprava je bila zelo živahna. Vlada je sprejela več dodatnih predlogov, med njimi tudi enega, s katerim se pooblašča delovni urad, določiti za vse predmete maksimalne cene.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

za »Srbske sirote« g. F. Repič iz Ljubljane 200 kron;
za »Oslepele slovenske vojske« g. Gjuro Cverle iz Zagreba 100 kron;
za »Slov. rdeči križ« moštvo iz časnik 12. stot. 42. pp. v Ljubljani zbirko 35 kron.
Srčna hvala!

Poizvedbe.

Zatekel se je mlad lovski pes temno - kostanjeve barve. Dobi se za gradom št. 3.

Reven mladenič, bezumec, ki je dovršil srednjo šolo, želi podučevati filika proti primerni nagradi. Morebitna vprašanja na uredništvo »Slov. Nar.« Zgubila se je v petek zvečer zlata zapestnica v hotelu Tivoli. Odda naj se proti nagradi na polici, ker je drag spomin.

Pes fermač, rjav, 4 mesece star, utekel mi je pred tramvajem na Karlovski cesti in takoj zgignil izpred oč. Stiši na ime »Črt«. Obvesti naj se Ivan Rozman na državni realni gimnaziji, da pride ponj.

Begunka Helena Jenko, učiteljica v poklju, ki je pred begom bivala v Trnovem pri Ilirski Bistrici, naj se zgleda pri posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani, Dunajske ceste šte. 38/I.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lesarica in št. »Narodna tiskarna«

Lokal in manjša delavnica v sredini mesta se išče. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7817

Manjša hiša z vrhom na Bledu se začenja s primerno v Ljubljani obz. okolici. Poizve se: Ulica na grad št. 6. 7777

Les v večji množini in onibus na prodaj. **Stalci** se, kupi Pojašnja daje vratar pri „Slovu“. 8019

Dobro ohranjen pianino Enezoval ul. 235/III pri g. J. Belihar, Ljubljana Spodnja Siska. 7995

Sivilja na dom želi vstopiti pri boljših rodbinah. Ponudbe pod „Sivilja/8024“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 8024

Stolar, mizar ali vajenec dobi delo v stolarni Radeče pri Zidanem mostu, A. Šelljan, 8027

Korespondenta po možnosti večje v lesni stroki, išče za italijansko in nemško korespondenco „Sava“, lesna trgovska in industrijska družba v Ljubljani. 8025

Gozdar z nižjim drž. izpitom, 30 let star, išče s 1. novembrom t. l. primerne službe. Gre tudi za oskrbnika do 1500 orolov gozdnega površja. Ponudbe pod: „gozdar/8003“ na upr. „Slov. Naroda“. 8003

Trgovski svetovnik, boljša moč, se sprejme v veletrgovino v Ljubljani. Prednost imajo oni, kateri imajo veselje do trgovine s čevlji na deželo. Ponudbe se prosijo pod šifro „K. T. 1000/8006“ na upr. „Slovenskega Naroda“. 8006

Stolar ili strojar (djelovodja). Traži se djelovodja stolarske ili (mizar) ili stolarske struke, vješta sila za veliki pogon. Reflektanti, koji su do sada u mlavinova radili, imaju prednost. Ponudbe sliati na upravu lista pod „djelovodja (Monteur)/8035“ 8035

Kupi se vsaka množina bukovich in hrastovich drv. Množina in cene naj se v ponudbah označijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci določijo provizije. 8034

Najno se išče meblirana soba. Prijazne ponudbe na trdiko J. J. Nagler. 8041

Najhno množino lepih, odbranih zgodnjih jabolk prodem. Vila Soss, Kamnik Perovo 1. 8052

Kompletno napravo za acetilensko razsvetljavo ima naprodaj državno zdravilišče Rogaska Slatina. Tovaževna poiznala se bobe pri ravnanju zdravilnega zdravilišča. 8038

40 ali več gozdnih delavcev (Kranjci) za izdelovanje plohv in ogelskih drv se potrebuje za takojšnji nastop dela. Podvzetni drvarji dobijo za ogled delavnih prostorov in dogovor, stroške zavozne liste povrnijo. Prihod se mora brzojaviti. Oglašilo je za napravit na: Gozdni urad v Sp. Dravogradu. 8031

Slivovko prvovrstno pristno blago ima v zalogi Rudolf Zore & Komp Ljubljana. 8029

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in boljših služb

G. Flux Gosposka Milca 4, I. nadstropje levo. Pri zunanjih naročilih znamka za odgovor.

Svarilo. Sviri se pred nakupom posteljnega, namiznega in telesnega perila, znamenjanega s črkama S. P. — Obenem se vlijudno prosijo, da kdor bi tako perilo zasledil, da to naznani na naslov: „Poštini predal 104.“ Ljubljana. 8028

Hana Zhuber pl. Okrog ovdovela Tauzher naznanja v lastnem in v imenu rodbine prežalostno vest, da je tukajšnje sodišče proglasilo za mrtvega nje iskrenoljubljenega sina oz. soproga in očeta, vojnega pogrešanca, gospoda

Karla Tauzherja stotnika v 27. peh. polku bivše c. in kr. avstr. armade in graščaka, imetnika zaslužnega križca, signum laudis, železnega križca in turškega pulmeseca.

Nashega ljubljence pogrešamo izza bitke na koti 144 pri Jamljah na jugozapadni fronti, to je izza 16. septembra 1916 po dveletni frontni službi.

Dragemu junaku bode v krogu njegovih sorodnikov, prijateljev in znancev ohranjen prijazen spomin.

Sv. posmrtni maše se bodo služile v sredo, 20. avgusta ob 8. v franciški cerkvi ter v grajski kapeli na Zdušni pri Kamniku.

V Ljubljani, avgusta 1919.

Slama na prodaj. Pšenična slama do 600 kg je na prodaj v Zgornji Šiški 92. 7916

Modistka, spretna moč, se takoj sprejme. Minka Horvat, Stari trg 21. 7971

V najem vzamem pekarijo. Ponudbe pod „Pekarija/7968“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 7968

Zastopnik inozemske trdnice kupi večjo množino že Obvezne ponudbe s izgotovljenih DRV skrajno ceno, dobavnim časom in opisom na: Ljubljana, poštini predal 151. 7820

Sprejme se vinar oženjen, pošten in vriden za obdelavo vinogradov na Dolenjskem. Skrbljivo je za čedno, prostorno stanovanje in dobro mesečno plačo po dogovoru. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 7923

Drva, bukova, suha, la gorenjska, po bukova, K 50— meter, dokler traja zaloga, prodaja Srebotnjak v Kolodvorski ulici št. 31. 7981

Kontoristinja ali knjigovodkinja izveščana tudi v modni trgovini, se sprejme takoj za Ljubljano. Pismene ponudbe pod: E. S. P. poštino ležeče Kamnik. 7934

Spretna šivilja za moško in fino damsko perilo se sprejme. Pismene ponudbe pod: E. S. P. poštino ležeče Kamnik. 7933

Vdova išče izurjenega krojača, ki zna krojiti in dobro delati. Plačilo po dogovoru. Dopolni se naj pošlje poštino ležeče 28, Ormož, Stajersko. 8012

Kupi se lahke nov lojtrski voz na peresa in olinatosti; že rabljeni v dobrem stanju ni izključno. Ponudbe s ceno in opisom velikosti na upravništvo „Slov. Naroda“ pod: „voz/7964“ 7964

Proda se pritična hiša z vrhom v sredini mesta na najlepšem razgledu. Poizve se pri hišniku v „Narodni tiskarni“. 8013

Krava, dobra mlekarica, v šestem mesecu, secu brejosti, se odda pod dobrim pogojem v rejo, najraje na kako kmetijo blizu Ljubljane. Kje, pove upravništvo tega lista. 7993

Apsovirani pravnik, Hivat, traži službu v Ljubljani ali drugje. Ponudbe s ujetjima na S. Pasek, medicinar, Zagreb Sveučilište. 8016

Proda se malo rabljen fotografirni aparat z najfinjšim objektivom. Poizve se: Marije Terezije cesta št. 6, pritičje. 8017

Proda se 16 novih zaluzij na veržico, moški čevlji, perilo in obleke salonske obleke, kožuh, zimski in letni površnik, zlata in stara srebrna ura. Ogleda se vsaki dan od 2.—5. popoldne. Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“. 8018

Prodasta se 2 kozi (molzni) in 6 mladih dihi prešičkov. Ivan Kucler Vnanje Gorice, p. Brezovica. 8021

Koncipijenta sprejemem takoj. Pismene ponudbe prosim na naslov Dr. Fran Kandare, odvjetnik v Velikovu. 8039

Eleganten moderni parut z usnjem krit. konja, še skoraj nov, se prodaja. Cena 7.600 K. — Juri Parant, Dobrotaša vas št. 34, pošta sv. Peter, Sav. dolina. 8036

Proda se enonodstropna hiša v Šmarje-Sap, Dolenjsko. Poizve se natančno v Ljubljani, Jeranova ulica 2. 7458

Kupi se: 8038 Wertheimerica, — 100 kg premoga, — steklenice vsake vrste, — brinjevec.

Proda se: 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Proda se 1 ameriški pis. stroj, — Gilette aparat, — 1 avtomat. pištola s patroni. Ponudbe sprejema: Kupčijska posredovalnica „MERKATOR“ Ljubljana, Jurčičev trg 3. Poslovne ure za stranke: 10—12, 3—5.

Pohištvo v vseh modernih slogih priporočam po zmerni ceni Fran Škafar, Ljubljana, Rimska c. 16. Slavnostno pohištvene stroje mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

Vinske steklenice 7/10 in 1 lit. v vsaki množini se kupijo na M. Ravar, Ljubljana, Jurčičev trg 3. 7976

Luksusni avto znamke „Rabo“ popolnoma intakten, prodam po ugodni ceni. Kje pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7983

Proda se 4 moška kolesa in eno žensko kolo, 2 nova gramofona Vič št. 16 pri gostilni Rožanek. 7977

Proda se lepa prodajalna miza (pu-pu del) za kako večjo trgovino ali pisarno ter steklena stelaža. Poizve se: Kolodvorska ul. 32, v trgovini. 7984

Kupi ali v najem se vzame dobro v nakupovanju gozdov, išče pri večjem podjetju primerno službo. Ponudbe pod: „lesna trgovina/7969“ na upr. 7969

Meblirano beljso sobo ako možno s posebnim vzhodom, išče soliden gospod. Cena postranska stvar. Cenj. ponudbe pod šifro: „Merkur“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 7988

Pestunjo, dobro in zanesljivo, k trem otrokom, iščem za takoj. Popolna oskrba, plača dobra. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7955

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov, v bukovi, in bukovi bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznani na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodvorom, Ljubljana. 2048

Brunice (Preiselbeeren) razpošiljam, dokler so dobili, po pošti v pletenih košaricah po 5 in 10 kg. Cena za 1 kg. to je 1 1/2 lit. K 4.— brezobvezno košarica in poštna se zaračuna posebej. Karol Liebner, Celje. 7860

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Valentin Maček tovarnar, Domžale 43 sprejemam v popravilo, po nizkih cenah vseh vrst klobučevinaste (filcaste) klobuke za gospode in dame. 7447

Prodaja več motornih koles, tovarni tone s priklopnim vozom znamke Franc. — Florjančič, Sečemburgova ul. 6. 7447

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. **Anton Steiner, mestni tesarški mojster**, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 4844

Prodasta se 2 hiši na Jesenicah - poslasto Marije Arh). Ponudbe je nasloviti na Vzajemno podporno društvo v Ljubljani, Kongresni trg št. 19 do 20. avgusta 1919. Posredovalci so izključeni. 7927

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta št. 35 sprejmejo takoj kučavarske in strgarske mojstre, dalje več strojnih konstruktorjev in risarjev. Reflektanti z večletno prakso v strojnih podjetjih imajo prednost. Ponudbe in spričevala „poštini predal 155“ 7953

Pozor zidarji in stavbeniki! Beli kamen rezan nabrežinski in svetlokrški od Primorja, vsake vrste in mere, vsako množino. Cena po dogovoru. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7990

Prodajalca, večša trgovinskih poslov službe v Ljubljani za takoj. Cenjene ponudbe pod: „Prodajalca št. 17/7975“ na upravo „Slov. Naroda“. 7972

Prodajo se lasne mreže parfumerija, vialulje pri A. K. Sv. Petra cesta št. 27. pritičje. 7978

Pisalni stroj se takoj prodaja. Sloven- ska tastatura, lepa vidna in pisava. Ogledati pri Splošni zavarovalnici od 3 do 5 ure popold. Gledališka ulica 7, III. nadstropje. 7982

Komisijiska trgovina Filip Pečenko, Ljubljana Dunajska cesta 6, priporočila svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, gumbov, pritiskalcev, rinčič za čevlje in drugih izdelkov čeških tovarnic, katere zastopa. 7376

Prodajalca za trgovino z norimberškim in drobnim blagom se sprejme takoj ali pa s 1. septembrom. Ponudbe pod W. S. 1000 Ptij/7957 na upravo „Slov. Naroda“. 7957

Na prodaj sta dva voza, zelo pri- dobi plači in preskrbi z živežem. Ponudbe na trdiko Mihael Omanen, Višnja gora. 8009

Vajenec za fotografsko obrt se takoj sprejme pri fotografu Franc Marinko, Ljubljana, Poljanska cesta št. 13. Prednost imajo tisti, kateri se je že bavili s tem in ima nekoliko razuma v fotografiji. 7938

Gospodinja zmožna stojepisja in stenografije želi službo kot kontoristinja ali blaginčarka v trgovini, najraje na deželi. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 7917

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škaticah po K 18.— za tu- cat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 7715

Kupi se takoj manjše posestvo s prijazno lego blizu železnice v ljubljanski okolici, na Gorenjskem ali Dolenjskem. Hiša in gospodarsko poslopje morajo biti v dobrem stanju. Ponudbe pod: „Prijazno posestvo“ se prosijo na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. Kongresni trg 3. 8005

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta št. 35 sprejmejo takoj blaginčarke, kajigovodkinje in strojepiske zmožne perfektno slov. in nemške stenografije. Reflektantije s prakso v železniški stroki imajo prednost. Ponudbe in spričevala „poštini predal 155“ 7952

Uradnik lesne industrije, 29 let star, neslji, z dobro šolsko izobrazbo, več slovenskega hrvaškega in nem. jezika v govoru in pisavi, s 13letno prakso v lesni industriji, izvešan posebno v žagari in gozdni manipulaciji ter v izkoriščanju mehkega in trdega lesa ter v nakupovanju gozdov, išče pri večjem podjetju primerno službo. Ponudbe pod: „lesna trgovina/7969“ na upravo. 7969

Bilance zmežen knjigovodja sloven- ščine in nemščine popolnoma vešč, vseskozi samostojen pisarniški vodja in samostojna slovensko-nemška korespondentinja, popolnoma zmožna stenografije in strojepisja ter ob enem dobra računalnica se sprejmeta v velikem tovarniškem podjetju. Samo prvovrstne moči z večletno prakso in dobri referencami naj pošljejo ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod K 1919/8007. 8007

Proda se vsled rodbinskih raz- mer planinsko posestvo, obstoječe iz 62 orolov zemljišča, od teh je polovico lepega gozda z enonodstropno hišo, gospodarskim poslopjem in vso premlinico. Pri hiši je tudi parna žaga. Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „planinsko posestvo/7536“. 8002

Aparat „Helios“ se prodaja v ateljeju „HELIOS“ Veličan Bešter, Franca Je- žela cesta št. 5. 8007

Pozor, trgovci! Nudim fino voščeno „Erdal kremo“ S II, I, in G I po najnižjih cenah. Os- vald Dobeč Ljubljana Martinova c. 15. 8007

Strojepiska, večša perfektno slovenske in nemške stenografije se išče za elektrotehnični obrat. Ponudbe s spričevali, navedbo zahtevkov pod šifro: „Elektro/7843“ na upr. Slov. Naroda. 7843

Srbijanska prvoredna banka traži činovnika, jugoslovenskega podanika, potpuno verzirana u izvozničko žitarskoj trgovini. Samo temeljni poznavaoči te struke koji razpolazu odličnim referencijama neka podnesu ponude sa „curriculum vitae“ do 20 o. m. pod šifrom „samostalni radnik“. 7880

Proda se lepo posestvo radi selitve. Zidano poslopje z balkonom, 3 sobe, kuhinja in klet, sploh vse potrebne gospodarske srambe. Poleg tega še ena njiva in lep vrt, sadonosnik in nekaj gozda. Tik hiše se nahajata tudi vodnjak. Prav porabno tudi za trgovino. Cena krog 35.000 K. Kdor želi kupiti, zglasi naj se na licu mesta. Poličane, Lušička vas št. 8. 7880

Kompd. in kon- denzacijska lokomobila v brezhibnem stanju, izdelek Esterer v Althöttingu s 54-9 m² kurilne ploščine, 12 atm., obratni pritisk 240 PS se odda s pritliklami in gonilnim jermenom vred. Cenjene ponudbe samo od direkt- nih kupecv pod „DIREKTNI KUPEC/7759“ na upravo „Slov. Naroda“. 7759

Angloška čudotvorna „MAST“ hladi, čisti, meča, izvleči tuje tvarine, prepreči zastupljanje krvi in operacije. Vpošilja samo proti preplačilu franko K 8.80 za 1 dozo tvornica Thierry-ja v Pregradi in glav. zaloga v Ljubljani lekarna R. Sušnik, Marijin trg 5 in vse druge lekarnе.

Dr. FRANC VIRANT specializist za kožne in ve- nerične bolezni ordinira od 14. do 15. ure na Miklošičevi cesti št. 18, II. nadstr.

20 dobrih tesačev se sprejme za obrezovanje lesa proti dobri plači in preskrbi z živežem. Ponudbe na trdiko Mihael Omanen, Višnja gora. 8009

VAŽNO ZA VSAKEGA TRGOVCA je, da more na najjednostavnejši in najbrži način dobiti blago iz Nemške Avstrije v Jugoslavijo.

Obrnite se v lastnem interesu na internacionalno odpremištvu

•Transportno in prometno društvo, Zagreb

Telefon int. 2-20. Brzjavaj: Transport Zagreb. Ilica broj 45.

Z vsemi informacijami služimo takoj in brezplačno.

Pekarno dam v najem ali prodam hišo. Amalija Jugović, Krško. 7701

Bačvare (sodarje) za akordne radnje tražim. Tvrnica Arko, Zagreb. 7996

Putnik vinske i rakijske struke, prvorazredna sila uz povoljne uvjete za nastup odmah ili po dogovoru traži se. Ponudbe Zagreb, Glavna pošta, pretinac 41. 7997

Za nabiralce znamk. Nabiralec švicarskih znamk išče poštene zveze za zamenjavanje z Jugoslavijo! J. Vontobel, Notariat, Pfäfers (Zürich, Schweiz.) 8010

Kupi se hiša ali vila v italijanskem okupiranem ozemlju z mobilijami, pisarniškim opremami, terjavijami in vrednotnicami. Ponudbe pod: „Hiša in vila“ se prosijo na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 8002

Kefir FILIP PEČENKO Ljubljana, Dunajska c. 6 naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje kefirja in joghurta.

Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim i. t. d. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem uživanju kefirja dosežete visoko starost. Uspeh z jamčen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

Prvovrstna vozna kolesa plašče in cevi priporoča trdka IGN. VOK

specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljub

Razpošiljam lepa bukova

drva

Zagana, cepljena in metrska, franko na dom. Cene nizke, dobava točna. Srebotnjak, Kolodvorska ul. 31. 7062

Žveplo za žveplanje la, rumeno brez arzena, na juti 20 kron po kili. Pri večjem odjemu ceneje.

Tvornica sumporače Mavro Teichner, Vinkovci.

Ilija Paranoš

trgovca v Šabcu v Srbiji, ima naprodaj večjo množino rumene in zdrave koruze in pšenice in sicer franko Šlep Šabac. Iščite direktne zveze za prodajo živil tudi za v bodoče. 7359

OPEKA ::

zidake in strešnike kakor vse stavbene predmete oddaja po najnižjih cenah od postaje Celje

M. Oswatitsch, Celje.**VOLNO**

ovčjo, kupi vsako množino po najvišji ceni veletrgovina

: R. Stermecki, Celje. :



Orodje za vse vrste

Naznanilo.

Dne 18. avgusta t. l. in nadaljne dneve se bodo, dokler traja zaloga, dejajno prodajali v trgovini Leopolda Fona, Stari trg, različni specerijski in kolonijalni predmeti kakor riž, kava, pecivo, maslo, mast, olje, vino, likerji i. t. d. po ugodnih in zelo znižanih cenah.

Uprava konkurzne mase po Leopoldu Fonu.

Karl Pevc

Albina Pevc roj. Jan

poročena

Dol

15. avgusta 1919

Zagorje

Vrvi za zvonove, vzdigala in transmisije izgotavlja iz prave dolge inozemske konoplje, ter montira (splajsa) na posamezne pogone točno in solidno. Priporoča tudi veliko zalogo vsakovrstnega vrvarskega blaga lastnega izdelka.

Prva kranjska vrvarna Ivan N. Adamič, Ljubljana.

**Konzervne steklenice**

:: vkuhalni aparati ::

pri trgovini z železino in zalogi strojev

Fr. Stupica, Ljubljana, Marije Terezije c. 1.

Zahtevajte cenovnike. Zahtevajte cenovnike.

Ljubljanska komercialna družba z o. z.

Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18

ponuja:

Posnemalne stroje za mleko »Alfa«
Vrče in posode za mleko »Alfa«
Hladilnike in potrebščine za mlekarstvo
Brzoparilnike »Alfa« (tudi s pripravo za žganjekuho)
Gonilne jermene iz usnja in gumija
Čevli itd. iz gumija
Mizarski klej (lim)
Firnež la, kranjski
Svinec, cink v kosihŽivo apno
Zidno in strešno opeko
»Waatproot« za osuševanje in izolacije vlažnih prostorov
»Anasphalt« za tlakovanje cest, hodnikov, kleti itd.
Strešno lepenko
Mavec (gips)
Bukovo ogelje
Ovojni papir beli in ružavi

Nudalje: Vsakovrstne tehnične potrebščine za tovarne, industrije itd. — Kar se ne dobi drugje, za to naj se vpraša pri nas. — Splošni ceniki se točasno se ne razpošiljajo. 7333

Kupi se

vsaka množina gorilnega spirita. Takojšnje ponudbe na tovarno stolov Zg. Gamelje.

Korespondentinja

za slovenščino in nemščino, po možnosti tudi za hrvaščino, samostojna starejša moč, stenografinja in strojepiska se sprejme za Ljubljano. Ponudbe pod »Stalne 7904« na upravnishvo Slovenskega Naroda 7904

Med. univ. dr. IVAN PINTAR

strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo ordinira v Ljubljani, Frančevo nabr. 5. (Vhod Ribja ulica št. 5.)

Priporočamo edino tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Dobe se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago (blago za obleke). — Istotam se prodaja večja partija

damskih nogavico.

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7 za vodo, desno.

„Balkan“

Prodaja na vagone: vse vrste moka, koruze, ovsa, ječmene za pivo, pšenične otrobe i. t. d. Kupuje vsako množino: strojno olje vseh vrst, jute, vreče, les za kurivo, apno in vse druge industrijske izdelke. Ponudbe se prosijo na: 8004

„BALKAN“, Zagreb, Vlačka ulica šte. 54. BRZOJAV: Skladišče Balkan, Zagreb.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogle.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 727

dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Polzkušana pušica K 8—, velika pušica, zadostna za uspeh K 15—. Poština posebej. —

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lakerergasse 6/U.

Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“. Zaloga v Mariboru: lekarn. Schutzengel, Mar. pom. in parf. Wolftrau. V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 3.

Prijave k udeležbi pri snujanem se podjetju

Tržiška tovarna za celulozo in papir, družba z om. zav.

sprejema do nedelje, dne 24. t. m.

Ferdinand Jelenc, Frančiškanska ulica šte. 10/I.

Istotam se dobivajo prospekti in pojasnila, tudi po pošti. Ustmeno vsak dan razven nedelje od 8.—1. ure.

Najmanjša osnovna vloga in nadaljna enota . . . K 50.000.—

Osnovna glavica bo znašala . . . K 4.000.000.—

Do sedaj obljubljenih . . . K 2.650.000.—

Ustanovni občni zbor bo v 2—3 tednih. 8000

Svetlo

Baterije žarnice vseh tipov elektrotehni predmeti

Gen. rep. za kraljestvo: SHS

Janko Pogačar Ljubljana Mesina

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Eksport & Import.

Gospodinja ki rabi

Milo „SRNA“

štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusi zavoji a 4 1/2 kg vsebine. **IGNAC FOCK**, tvornica mila in sode, Kranj.

Na Vrhnikih

v bivši Bučarjevi hiši bodeva koncem t. m. otvorila trgovino z raznovrstnim blagom in kar največ mogoče nizkimi cenami, vsled česar se priporoča cenjenomu občinstvu za obilen obisk.

J. M. Kranjc.**:-: Vsakovrstne šolske zvezke :-:**

izdeluje

Učiteljska tiskarna, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Zmerne cene!

Točna postrežba.

Slavn. občinstvu naznanjam, da otvorim dne 15. t. m. svojo

mesnico

na Jurčičevem trgu (poleg čevljarskega mosta) in se tem potom slavnemu občinstvu toplo priporočam

Franc Sever, mesar.

Največja zaloga manufakture ter prvovrstnega inozemskega modnega blaga — Velika izbira oblik lastnega izdelka po najnovejšem parliškem kroju.

Srajce, kravate samovoznice, nogavice itd.

Na debelo! Solidne cene! Na drobno!

Prva kranjska razpošiljalnica

Schwab & Bizjak,

Ljubljana, Dvorski trg 3. Pod Narod. kavarno.

G. F. Jurásek

vgrajevalec klavirjev in trgovca z glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna tvrdka za vgrajevanje in popravila glasbil.

Kremo za čevlje

„Bielerom“ s prvovrstno kvaliteto znamko dobavljajo pristno samo 7201

BIELER & Co., Dunaj (Wien)

II., Alliertenstraße 16.

Svarimo pred manjvrednimi ponaredbami.

Biseri AMA.

Dovršena, prekrasna ponaredba pristnih biserov. Ista teža, ista trdota, isti blek. Masivno, nezlomljivo, neizprejemljivo. Neomejene trajnosti. Elegančno, odlično, okusno. — Tudi najbolj razvajena in izbircna dama ne želi kaj boljšega. Prekrasni biseri Ama razočarajo vsako damo. **Biseri nizi** (kolje) Ama od 60 K naprej. Zahtevajte ilustriran cenovnik zastoj. 7361

Frau Maria Fein, Wien IX., Pichlergasse 4.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Oglejte si bogato zalogo 8009

vsakovrstnega manufakturnega blaga,katero je ravno kar dospelo iz inozemstva. Oddaja se od 10 metrov naprej. Cene nizke. Postrežba točna in solidna. Za mnogobrojne obiske se priporočata **Sirec & Drogenik, Celje, Krekov trg 3.****Tri hiše z vrtom v mestu Krško**na jako prikladnem prostoru za obrt in trgovino, z izhodom na glavni trg pred župno cerkvijo in na dovozno cesto poleg Save so naprodaj. — V glavni enonadstropni hiši z mnogimi stanovanji se nahaja mesnica, klavnica, ledenica, delavnica in prekaljevalnica za mesne izdelke. — Druga enonadstropna hiša stoji na vrtu. — Tretja pritlična se dotika vrta in tvori priliko za zgradbo trgovske hiše, ker stoji ob glavnem trgu tik pred župno cerkvijo. Podrobnosti: **Aurel Rauer, Bedekoviča.** 8011**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Delniška glavica 15.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 4.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Rezan in okrogel les

skala družba z o. z. v Mariboru.

tramove, drva, oglje
kupi vse množino
„DRAVA“ lesna tr-
govska in industrijska
7534

Doktor prava odvetniški koncipijent

29. let star, samski, s kavcijo, pravičnim nastopom, išče mesta pri prvost-
nem podjetju, tudi z denarno udeležbo. Ponudbe pod »Energije« na
nemčno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 788



A. Mušič

preje FR. HOPF,
LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6.
Najstarejša trgovina glasbil,
strun, gramofonov in glas-
benih potrebščin vseh vrst.
Popravlja v lastni delav-
nici strokovno in cenovno

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG 1.

priporočila največje izbire

finih slamnikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravlja se sprejemajo in točno izvrše.

Izvozna i uvozna tvrtka Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturm-
strasse 11.

Bavi se samo na veliko -
izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih pro-
izvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, ete-
ričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne
prekomorske robe itd.

Brzojavni naslov: Poljakdrug.

3533

Lurion

Vosek za
loščilo za čevlje
Vsake množino

se dobiva po najnižjih dnevnih cenah

Salvator

loščilo za čevlje
vsaka veličina in vsaka
količina 7271

„Slavia“ tvornica kem. proizvoda d. d.
ZAGREB, Ilica 73 (privremena poslovnica).

A. V. 608/19=24.

OKLIC

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Gospod dr. Ivan Glaser, odvetnik v Mariboru, je dne 5. ju-
lija 1919 umrl v tukajšnji javni bolnici.

Vsi, ki imajo terjatev do zapuščine, se pozivljajo, naj na-
povedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču dne

1. septembra 1919

ob desetih v sobi št. 7 ustno ali pa do tega dne pismeno.
Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico
nikake nadaljne pravice do te zapuščine, ako bi zaradi plačila
napovedanih terjatev pošla.

V tuk. sklepu z dne 19. jul. 1919 se je rok pomotoma določil
na 1. avgusta 1919.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V.

dne 11. avgusta 1919.

Razpis.

Kranjska hranilnica v Ljubljani razpisuje mesto
pisarniškega ravnatelja.

Prošnjam, ki jih je vložiti do 15. septembra 1919, je priložiti
študijska spravečila ter izkaz o dosednji praksi. Pravniki imajo
prednost, vendar niso pravniške študije neobhodno potrebne, če
je prosičeva praksa primerna službi.

Službeno razmerje in plača se uredi po posebnem dogovoru.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice.

Elektrotehniški in inštalacijski urad VLADIMIR NOVAK - ZAGREB

Frankopanska ul. 8. Telef. 3-31. (Palača Hotel Imperial).

Tovarniško skladišče vsega električnega materiala, motorjev,
dynamo-strojev in ostalih električnih strojev. Posebni oddelek
za urejanje kinematografov in kompletne centrale. Prevzema
premontiranje izgorelih motorjev in dynamo-strojev. Zunanje
naročbe se opravljajo takoj solidno in po zmernih cenah. —
Troškovniki in načrti se izvršujejo na zahtevo takoj.

Radenski-

ZDRAVILISČE, SLATINA RADENCI, SLOVENIJA.

ZDRAVILNI VRELEC

najboljše vseh poznatih na-
tron vrelcev razpošilja se v ste-
klenicah od ¼ lit.

GIZELA VRELEC najpriklad-
nejše zame-
šanje starim
tudi rdečim vinom razpošilja se
v steklenicah od ½ l, ¾ l in 1 l.

JURJEV in KRALJEV VRELEC
izborno za mešanje s kiselkastim
vinom, sadjevcem in sadnim so-
kom razpošilja se v steklenicah
od ½ l, ¾ l in 1 l.

Navedene steklenice so vedno v zalogi,
dočim je pa dobava v večjih steklenicah
za sedaj le mogoča, če pošljete naročnik
iste v napolnitev.

K A V E Č A J A R I Ž E

CIMETA
COKOLADE
KLINČECA
VANILIJE
ŽIGICA

Zagreb
Ilica 73.

Brzojavni naslov:
Levante.

Na veliko

najpovoljnije kupite kod

„Koloniale“

Hrvatsko trgovsko
dioničko društvo.

SKROBA (šterke)
KREME za cipele
MAKARONA
OCTENE KISELINE
SUMPORNOG KADA
(Schwefeleinschlag)
BANATSKO BRASNO

Snujoča se

Nemško-avstrijska trgovska družba vsakovrstnih industrijskih predmetov
išče v svrhu trgovskih zvez z Jugoslavijo prvostvorne engros-firme,
kakor tudi poljedelske in gospodarske

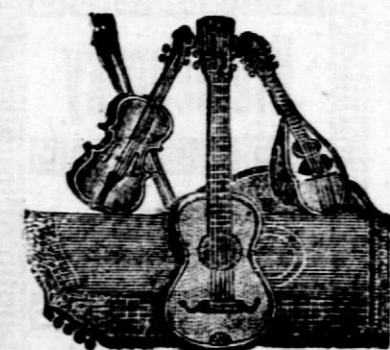
::: zadruge :::

Dopisi pod „Solidarnost 22/7874“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 7874

ALFONZ BREZNIK

učitelj „Glasbene Matice“ in edini
zapriseženi izvedenec dež. sodišča

Majvečja in najposobnejša tvrdka in izpo-
sojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev.
(Förster, Bösendorfer, Hiltzman, Steinhilber itd.)



Velikanska zaloga vseh glas-
:: bil, muzikalij in strun ::

LJUBLJANA,
Kongresni trg. št. 15.

(Nasproti nunske cerkve).

Popravlja in uglaševanja
strokovnjaško in cenovno.

Barva - kemično - čisti

vsakovrstno blago, obleke
pere domače perilo (pošilja po listu na dom) svetlolika obravnava, za-
pestnice in srajce

tovarna JOS. REICH, Ljubljana, Poljanski nas. 4
Podruž., Selenburgova ul. 3.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki mo-
droci, otomane, spalne in dekoracijski divani, postelje, omare,
mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umi-
valniki ter vse vrste lesenega, železnega tapetiranega pohištva
v vsakem slogu od proste do najt. izvršitve po jako nizkih cenah

pri trdki za pohištvo KAREL PREIS, Maribor, Stolni trg 6.
Svoboden ogled! Ceniki zastoj!

Najmodernejšje obleke za gospode, jesenske površ-
nike, jesenske kostime, najmodernejšje plašče za
dame po najnovejši modl izdeluje

F. Potočnik, Selenburgova ulica št. 6, I.

Izvršitev v 8 dneh po naročilu. V smrtnem slučaju tekom 24 ur.

Francoske toaletne za dame! 7958

Zaradi točne postrežbe se prosi naročiti pred sezijo.

Kovinska eksportna kompanija ameriška v New Yorku

želi stopiti v zvezo s tukajšnjimi kovinskimi firmami.

Pismena vprašanja itd. posreduje

Walter Goldschmidt,

Dunaj (Wien) I., Wollzeile 11.

7902

Brasno (moka), pšenico, kuku-
ruz, ječam, zob (oves), poslje
(otrobi) i ostale zemaljske
plodine i proizvode nudja samo
na veliko

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15,
Telefon 22-69.



IVAN JAX in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. —
Ustanovljena leta 1867. Vezanje ponudje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“ Kolesa iz prvih
Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Izvozna banka

Beograd, Knez Mihailova ulica 39.

Uplačeni kapital 5,000.000.— Telegram: Izvoznobanka. Dinarjev: 1,100.000.—

Obavlja sve bankarske, izvoznike i komisione poslove:

- 1.) Daje zajmove na zalogo svih zemaljskih proizvoda i sigurnih hartija od vrednosti;
- 2.) Otvara tekuće račune i kredite; finansira izvozne i trgozne poslove i industrijska preduzeća;
- 3.) Eskontuje, reeskontuje i naplaćuje menice, uputnice, varante, čekove;
- 4.) Prima i izplaćuje uloge na štednju, po uložnim knjižicama i svojim blagajničkim bonovima;
- 5.) Izdaje garantna pisma na inostranstvo i polaže kaucije za državna nadležstva, Valutnu Centralu i sve javne licitacije;
- 6.) Vrš kupovinu i prodaju svake robe na tuđ račun; raspolaže dobro uređenim Odeljenjem za Robu i ima svoje magacine i smestišta;
- 7.) Prima i izvršuje berzanske naloge; prodaja i kupuje valute i devize, vrši razmenj po dnev. kursovima; izdaje čekove i akreditive;
- 8.) Vrš izplate i naplate svih vrsta; daje informacije i obaveštenja po svima finansijskim, trgovinskim i industrijskim poslovima.

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 30,000.000.

JADRANSKA BANKA

Podružnica Ljubljana.

Rezerve: okrog K 10,000.000.—

SPREJAMA: Vloge na knjižice

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu
obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora-
torij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPOJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dubrovnik Opatija
Dunaj Spiljet
Kotor Sibenik
Metković Zadar
Ekspositura Kralj.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE TRGOVSKE KREDITE pod najugodnejšimi pogoji.

DAJE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih
skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.